

DZIENNIK URZĘDOWY
POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OKÓLNIKI I PISMA WŁADZ I URZĘDÓW CENTRALNYCH, DOTYCZĄCE SŁUŻBY D. P. M. T.

ROZPORZĄDZENIA I OKÓLNIKI MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OL. 717/1/28.

Przedmiot: Poszukiwanie z pomocą Gazety Śledczej.

Warszawa, dn. 27 czerwca 1928 r.

Do
Ministerstwa Skarbu.

Władze i urzędy nadsyłają do Gazety Śledczej zwykle bardzo niedostateczne dane o osobach poszukiwanych przez nie przy pomocy tej gazety. Powoduje to utrudnienie samych poszukiwań, a nieraz i dotkliwe przykrości dla osób postronnych, które tylko z imienia i nazwiska podobne są do poszukiwanych. Celem uniknięcia podobnych zjawisk na przyszłość, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleciło redakcji Gazety Śledczej przyjmowanie listów gończych, żądań o ustalenie adresu i t. p. na formularzach, którego wzór załącza się.

W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o rozpowszechnienie powyższego wzoru wśród podległych władz i urzędów, korzystających z łamów Gazety Śledczej i zalecenie im, aby zwracając się o poszukiwanie, czyniły to na takim formularzu, możliwie skrupulatnie wypełniając jego rubryki.

1 załącznik.

Podsekretarz Stanu:
(—) Jaroszyński.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. I. 2936/I/28.

Warszawa, dn. 16 lipca 1928 r.

Wszystkim Departamentom i Urzędom Ministerstwa Skarbu, Izbom Skarbowym i Dyrekcjom Ceł

do wiadomości.

w z. Podsekretarza Stanu:

(—) Starzyński.

Dyrektor Departamentu.

GAZETA ŚLEDCZA P. P.

Imię i nazwisko . . . .

Poszukiwany przez . . . . do Nr. . .

pod zarzutem . . . . .

należy przytrzymać i odstawić do

. . . .

należy ustalić miejsce pobytu (adres)

i zawiadomić . . . . .

. . . .

miejsce na fotografję

(niestosowne skreślić)

Dzień, miesiąc i rok urodzenia . . . .

Miejscowość . . . .

Imię ojca . . . .

Imię matki . . . . z domu . .

Wyznanie . . . .

Zawód . . . .

Ostatnie zamieszkanie . . . . . .

Adres rodziców lub rodziny . . . .

Wzrost . . . twarz . . .

Usta . . . . włosy . . . .

Oczy . . . . nos . . . .

Zarost . . . . szczególne znaki . .

. . . .

Wzywa się wszystkie władze wojskowe i cywilne o wdrożenie poszukiwań i współdziałanie jak wyżej wyszczególniono.

. . . .

(podpis)

. . . (data) . . .

(Pieczęć urzędowa)

Nr. . .

Do Redakcji Gazety Śledczej

w Warszawie,

ul. Ciepła 13.

Przesyła się celem dalszego właściwego zarządzenia.

Uwaga: W braku danych należy odnośne rubryki pozostawić bez wypełnienia.

ROZPORZĄDZENIA I OKÓLNIKI MINISTERSTWA PRACY I OPIEKI SPOŁ.

MINISTERSTWO

PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Nr. 1258/U. III.

Przedmiot: Stosowanie art. 19 ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby.

L. DPMT. 6427/Pr./I/28.

L. 6427/Pr./I/28.

Warszawa, dnia 13 lipca 1928 r.

Do

Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego

w miejscu,

Nowy Świat Nr. 4.

W związku z pismem z dnia 27 marca 1928 r. Nr. 7696/I/28 Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej komunikuje:

O ile wnosić można z przytoczonego pisma Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, wspomniane w tem piśmie dodatki remuneracyjne są wypłacane pracownikom Polskiego Monopolu Tytoniowego nie na podstawie zawartej z nimi umowy ani też w oznaczonej wysokości lub w przewidzianych zgóry względnie ustalonych zwyczajowo okresach, lecz wyłącznie według uznania Naczelnego Dyrektora w zmiennej wysokości i w różnych okresach czasu, w razie pomyślnych wyników pracy danego pracownika. Wobec powyższego omówione remuneracje pracowników Polskiego Monopolu Tytoniowego nie powinny być, zdaniem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, brane w rachubę przy stosowaniu art. 19 ust. II ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272).

Jednocześnie Ministerstwo wyjaśnia, że, w myśl przytoczonego art. 19 ust. II, do zarobku ubezpieczonego wlicza się wartość świadczeń w naturze, np. t. zw. „deputatu".

Za Dyrektora Departamentu:

(—) I. Wysłouch.

Naczelnik Wydziału.

DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO
do L. 15757/I/28

Obliczanie składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

Warszawa, dn. 31 maja 1928 r.

Odpis.

Do
Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej
w/m.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego uprasza Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej o wyjaśnienie, czy składkę na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych należy opłacać od:

1) 45% dodatku do uposażenia (przyznanego w roku bieżącym w I i II kwartale),

2) dodatków remuneracyjnych, nie stanowiących uprawnień funkcjonarjuszów, nieobjętych umową, ani nie będących wprowadzonymi zwyczajowo, nienależących przeto do żadnej z kategorji wynagrodzeń przewidzianych art. 11 rozp. Prezydenta R. P. z d. 24.XI. 1927 r. o ubezp. prac. umysł. (Dz. U. R. P. Nr. 106 p. 911 z d. 2.XII. 1927 r.), lecz zależnych całkowicie od uznania Naczelnego Dyrektora P. M. T. i przyznawanych przez niego w ramach kredytów budżetowych względnie w ramach każdorazowej sumy, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu (§ 15 rozp. Min. Skarbu z d. 30.V. 1923 r. (Dz. U. Min. Sk. Nr. 14/1923 poz. 394) w zależności od wyników pracy jakoteż pracy w godzinach pozasłużbowych poszczególnych urzędników i płatnych przytem w różnych odstępach czasu,

3) bilansowego wypłacanego na tejże podstawie i na tychże zasadach co i dodatki remuneracyjne do uposażenia, które to dodatki też wliczane są do ogólnej sumy tantjemy bilansowej, udzielanej poszczególnym pracownikom i

4) zapomóg bezzwrotnych.

Ze względu na pilny charakter sprawy D. P. M. T. uprasza o jak najrychlejszą odpowiedź.

Dyrektor P. M. T.:
(—) Kreutz.

MINISTERSTWO PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ
Nr. 3394/U. II.

Dyr. Polskiego Monopolu Tytoniowego w sprawie obliczenia składek ubezpieczeniowych.

L. DPMT. 6800/Pr/I/28.

Warszawa, dn. 21 lipca 1928 r.

Do
Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego
w Warszawie.

W załatwieniu tamtejszego pisma z dnia 31 maja 1928 r. L. 15757/I/28 Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wyjaśnia jak następuje:

Ad 1. Dodatek 45% wypłacony tak w I jak i II kwartale opiera się na przepisach prawnych, a zatem w myśl art. II ustęp I winien być wliczony do wynagrodzenia podlegającego zaliczeniu do ubezpieczenia.

Ad 2 i 3. Dodatki remuneracyjne, o ile nie są oparte na przepisie prawnym, umowie lub zwyczaju nie podlegają zaliczeniu do ubezpieczenia. Za przepisy prawne, uzasadniające zaliczenie dodatku do wynagrodzenia policzalnego do ubezpieczenia, należy uważać przepisy, uprawniające pracowników do roszczenia o dodatek, a nie przepisy uprawniające tylko Dyrekcję Monopolu do wydatkowania pewnych sum na cele remuneracyjne.

Również za zwyczaj uzasadniający zaliczenie wynagrodzeń dodatkowych do pobieralnego do ubezpieczenia wynagrodzenia uważać należy taki zwyczaj, na mocy którego pracownik słusznie mógłby liczyć na takie wynagrodzenie dodatkowe (np. 13-ta pensja lub bilansowe).

Ad. 4. Tytułu prawnego do wliczania bezrobotnych zapomóg do wynagrodzenia niema.

p. o. Dyrektora Departamentu:
(—) H. Horowitz.
Naczelnik Wydziału.

ROZPORZĄDZENIA I OKÓLNIKI MINISTERSTWA SKARBU.

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI
Wydział Lotnictwa Cywilnego
Nasz Nr. dz. L. 429/28.

W sprawie korzystania z bezpłatnych przelotów na linjach lotniczych.

Warszawa, dn. 10 sierpnia 1928 r.

Do
Ministerstwa Skarbu.

Wydział Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Komunikacji posiada do dyspozycji znikomą ilość biletów bezpłatnych na każdą z linji lotniczych. Wobec bardzo licznych zgłoszeń o przelot bezpłatny, i wychodząc z założenia, że przeloty bezpłatne w pierwszym rzędzie przeznaczone są dla celów służbowych w sprawach wymagających bardzo szybkiej komunikacji, uwzględniane będą jedynie zgłoszenia pisemne w drodze służbowej.

Upraszam więc o powiadomienie, kto w Ministerstwie Skarbu zostanie upoważnionym do decydowania o konieczności użycia komunikacji lotniczej i podpisywania odnośnych zgłoszeń.

Zgłoszenia o zarezerwowanie bezpłatnego przelotu powinny wpłynąć do Wydz. Lotn. Cywiln. Ministerstwa Komunikacji przynajmniej na 5 dni przed datą odlotu, ponieważ, wobec znacznej frekwencji pasażerów w miesiącach letnich, bilety wykupywane są na kilka dni naprzód.

Za Ministra:
w. z. *(—) Skupiewski.*
Wiceminister.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. I. 3522/1/28.

Dyr. Dep. Stefan Starzyński — upoważnienie do podpisywania zgłoszeń na bezpłatne przeloty na linjach lotniczych.

Warszawa, dn. 21 sierpnia 1928 r.

Do

Ministerstwa Komunikacji

w/m.

W załatwieniu pisma z dnia 10 sierpnia r. b. L. 429/28, komunikuję niniejszem, że do decydowania o konieczności bezpłatnego użycia komunikacji lotniczej i podpisywania odnośnych zgłoszeń zostaje upoważnionym Dyrektor Departamentu Ogólnego Ministerstwa Skarbu p. Stefan Starzyński.

Minister Skarbu:

(—) G. Czechowicz.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. I. 616/2/27.

Ewidencja urzędników i funkcjonarjuszów skarbowych.

L. D. P. M. T. 193/Pr/I/28.

Warszawa, dn. 14 grudnia 1927 r.

Do

wszystkich Izb Skarbowych, Wydziału Skarbowego Województwa Śląskiego, Dyrekcji Ceł, Inspektoratu Ceł w Gdańsku, Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej, Państwowych Zakładów Graficznych, Mennicy Państwowej, Biura Sprzedaży Soli, Komisarjatu do spraw likwidacji niemieckiej w Poznaniu, Urzędu Pożyczek Państwowych i Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń.

W ślad zarządzenia Ministerstwa Skarbu z 17 listopada 1924 r. L. 2545/Pr. w sprawie prowadzenia ewidencji funkcjonarjuszów skarbowych, przesyła się w załączeniu arkusze ewidencyjne dla funkcjonarjuszów skarbowych stałych i prowizorycznych tudzież pracowników kontraktowych (z wyjątkiem funkcjonarjuszów Straży celnej i Kontroli skarbowej) zatrudnionych we wszystkich urzędach skarbowych, które wypełnić należy według stanu z dnia 1 stycznia 1928 r. i przedłożyć Ministerstwu w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 lutego 1928 r.

Dla każdego funkcjonarjusza należy założyć oddzielny arkusz i złożyć następnie luźne (bez zczepiania i zszywania) według Wydziałów i Urzędów w okładki ze zwykłego papieru i oznaczeniem w lewym rogu u góry nazwy Urzędu.

Arkusze należy wypełnić na podstawie wykazu stanu służby i dokumentów z całą ścisłością i czytelnie.

Przy wypełnianiu poszczególnych rubryk należy:

a) w rubryce „wykształcenie" oznaczyć dokładnie zakład naukowy, podać ilość ukończonych klas, ewent. semestrów, oraz wyszczególnić złożone z pomyślnym wynikiem egzamina, bez podawania szczegółowej kwalifikacji. O ile funkcjonarjusz nie posiada ukończonego niższego wykształcenia, należy to wyraźnie zaznaczyć. Przy egzaminach urzędniczych należy określić kategorje, dla której został złożony, oraz podać otrzymaną ocenę;

b) w rubryce „stan rodzinny" podać: żonaty, zamężna, lub wdowiec, a nadto daty urodzenia dzieci bez podawania imion;

c) w rubrykach określających czas poprzedniej służby (cywilnej i wojskowej) wykazywać służbę z podaniem daty jej rozpoczęcia i zakończenia (np.: służba w Państwie rosyjskiem od 3.XII. 1902 r. do 31.X. 1918 r.);

d) w rubryce „uwagi" wyszczególnić: odznaczenia, pochwały, nałożone kary dyscyplinarne, nominacje na członków Komisji dyscyplinarnych, kwalifikacyjnych, Rad Nadzorczych oraz nominacji na Komisarzy bankowych, dalej piastowanie mandatu poselskiego lub senatorskiego i t. p.;

e) w rubryce „przebieg służby w Państwie Polskiem" wpisać wszystkie istotne zmiany zaszłe w ciągu służby państwowej i kontraktowej w Państwie Polskiem z wyszczególnieniem przerw, nominacji, przeniesień, chwilowych przydziałów, trwających powyżej trzech miesięcy oraz poruczenia stanowiska kierowniczego. W tej rubryce zaznaczyć należy czy funkcjonarjusz w danej chwili pozostaje w śledztwie dyscyplinarnym.

Dane powyższe należy określać możliwie krótko np.: mianowany referend. — przyjęty na kontrakt. buchalt. — poruczono Kierownictwo urzędu — ustalony w charakt. Naczelnika Wydz. i t. p.

Ocena kwalifikacyjna ma być wpisana z listy kwalifikacyjnej np.: „za rok 1919/1923 b. dobry".

Przy wypełnianiu wszystkich rubryk arkusza ewidencyjnego należy unikać podawania danych nieistotnych dla ewidencji, jak np. posunięcie do wyższego szczebla, udzielenie urlopu i t. p. oraz mieć na uwadze jaknajekonomiczniejsze wykorzystanie miejsca w poszczególnych rubrykach.

Arkuszy ewidencyjnych nie należy datować ani też podpisywać.

Zgodnie z powołanym na wstępie zarządzeniem z dnia 17 listopada 1924 r. L. 2545/Pr. przedkładać należy kwartalne wykazy zmian według dotychczasowego formularza (wzór Nr. 1442 a Ministerstwa Skarbu) w terminach 15.I., 15.IV., 15.VII. i 15.X. każdego roku w dwuch egzemplarzach dla każdego działu służby w oddzielnych zeszytach, — po-

cząwszy od 15.IV. 1928 r. Dla wszystkich nowoprzyjętych funkcjonarjuszów należy dołączyć arkusz ewidencyjny wypełniony zgodnie z podanemi wyżej wskazówkami, natomiast przy przenoszeniach nie potrzeba powtarzać dat osobistych.

Wobec przedkładania szczegółowych zawiadomień o wszczętych sprawach dyscyplinarnych w myśl okólnika z dnia 9 stycznia 1925 r. L. 5932/Pr/24 nie należy danych tych umieszczać w kwartalnych wykazach zmian.

Równocześnie z arkuszami ewidencyjnemi, a na przyszłość równocześnie z kwartalnemi wykazami zmian należy przedkładać ogólne zestawienia według dotychczasowego formularza. Zestawienia te muszą być zgodne z arkuszami ewidencyjnemi, tak co do liczby urzędników, jak i poszczególnych stopni służbowych.

Pracowników sezonowych opłacanych z kredytów rzeczowych, należy w tych zestawieniach wykazywać tylko u dołu w formie uwagi np.: „Oprócz tego . . . . pracowników sezonowych płatnych z kredytów rzeczowych na mocy rozporządzenia Ministerstwa Skarbu L. . . . z dnia . . . . . “

Wobec niniejszego zarządzenia ustaje dotychczasowe nadsyłanie danych ewidencyjnych poszczególnym Departamentom i odpada również potrzeba nadesłania wykazów zmian za IV kwartał 1927 r. według dotychczasowych przepisów.

Podsekretarz Stanu:

(—) Grodyński.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. I. 1304/1/28.

W sprawie odbywania aplikacji sądowej przez urzędników.

L. DPMT. 3032/Pr/I/28.

Warszawa, dnia 2 kwietnia 1928 r.

Do

wszystkich Departamentów i Urzędów Ministerstwa Skarbu, Naczelnego Inspektora Straży Celnej, Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej, Biura Sprzedaży Soli, wszystkich Izb Skarbowych, Dyrekcji Ceł, Wydziału Skarbowego Województwa Śląskiego, Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów wyjaśnia niniejszem, że w myśl postanowień art. 29 ustawy o państwowej służbie cywilnej urzędnikowi można zezwolić na odbywanie bezpłatnej aplikacji sądowej o ile władza uzna, że zajęcie to nie będzie mu przeszkadzać w ścisłem wykonywaniu czynności urzędowych. Ocena władzy w każdym wypadku konkretnym zależeć będzie od okoliczności i żadnych norm stałych w tej kwestji nie da się ustalić.

Dyrektor Departamentu:

(—) Starzyński.

ZARZĄDZENIA i OKÓLNIKI D. P. M. T.

DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

L. 6281/Pr/I/28.

Warszawa, dn. 10 lipca 1928 r.

O K Ó L N I K.

Do

Panów Dyrektorów (Kierowników) Urzędów i Zakładów P. M. T.

Naskutek podniesionych wątpliwości przez jedną z Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych odnośnie do kwestji, kto winien przeliczać pieniądze podczas przeprowadzania rewizji kasy, a mianowicie, czy urzędnik, któremu powierzono prowadzenie kasy, czy też organ przeprowadzający rewizję kasy, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wyjaśnia, że przeliczanie pieniędzy kasowych w czasie rewizji w kasie należy w pierwszej linji do urzędnika prowadzącego kasę i za kasą bezpośrednio odpowiedzialnego, który tę czynność winien wykonywać w obecności organu przeprowadzającego rewizję. Z uwagi jednak, że zadaniem rewidującego jest stwierdzić, czy niema braku w kasie i czy kasa nie zawiera pieniędzy fałszywych, która to czynność wymaga osobistego sprawdzenia przez rewidenta paczek pieniędzy — prawo do następnego przeliczenia pieniędzy przysługuje również rewidującemu, która to czynność winna być spełniona również w obecności urzędnika prowadzącego kasę.

Zechcą przeto Panowie Dyrektorzy (Kierownicy) powiadomić o powyższem podległy personel urzędniczy w celu uniknięcia w przyszłości ewent. nieporozumień.

Zastępca Dyrektora P. M. T.:

(—) Husarski.

DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

L. 6598/Pr/I/28.

Warszawa, dn. 20 lipca 1928 r.

Do

Panów Dyrektorów (Kierowników) Fabryk i Zakładów Polskiego Monopolu Tytoniowego

w s z y s t k i e.

Wobec niejednolitego stosowania przez Panów Dyrektorów i Kierowników Fabryk i Zakładów Polskiego Monopolu Tytoniowego rozp. Prezydjum Rady Ministrów z dnia 24 lipca 1927 r. Nr. 7801 udzielonego do wiadomości Fabrykom i Zakładom Polskiego Monopolu Tytoniowego rozp. Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dnia 19 sierpnia

1927 roku L. 7106/Pr/27, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wyjaśnia, iż urzędnikom kontraktowym w czasie choroby należy zawsze potrącać z poborów przy najbliższej wypłacie kwotę zasiłku, która **należy** im się w myśl obowiązujących przepisów z Kasy Chorych **niezależnie od tego,** czy faktycznie korzystali oni z pomocy Kasy Chorych, czy też nie, a co zatem idzie, czy im Kasa Chorych zasiłek wypłaciła, czy nie.

Np. urzędnik choruje od 5 do 15.VIII. 1928 r.

a) pobiera pobory zgóry — należy mu zatem potrącić za powyższy czas odpowiednią kwotę w dn. 1.IX. 1928 r. t. j. przy wypłacie poborów służbowych za m. wrzesień;

b) pobiera pobory zdołu — należy mu potrącić za powyższy czas odpowiednią kwotę w dn. 31.VIII. 1928 r. t. j. przy wypłacie poborów służbowych za m. sierpień.

W końcu nadmienia się, iż stosownie do art. 23 ustęp b Ustawy z dn. 19.V. 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272) zasiłek należy potrącać urzędnikom kontraktowym dopiero od trzeciego dnia choroby.

Zastępca Dyrektora P. M. T.:

(—) Chwalibóg.

DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

L. 27693/II/28.

Ustalenie miesięcznych wykazów zapasu i zapotrzebowania surowca tytoniowego.

Warszawa, dn. 31 lipca 1928 r.

OKÓLNIK.

Do

Panów Dyrektorów (Kierowników) wszystkich Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych, Państwowych Magazynów surowców tytoniowych, Państwowego Magazynu surowców i wyrobów tytoniowych
w Warszawie — Nowogrodzka,
Państwowych Magazynów wyrobów tytoniowych
w Przemyślu, Stanisławowie, Toruniu.

Dążąc do zaopatrzenia Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych w przynajmniej 3-miesięczny zapas potrzebnych surowców tytoniowych, jak również w celu utrzymania należytej ewidencji ruchu nadchodzących i odbieranych surowców, oraz kontroli ich zużycia, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego ustala 3 typy wykazów, a mianowicie:

1) Ogólne zestawienie zapasu i zapotrzebowania.

2) Zestawienie tablicowe zapasu.

3) Zestawienie zapotrzebowania na podstawie procedury.

I. **Ogólne zestawienie zapasu i zapotrzebowania surowca tytoniowego** sporządzają Państwowe Fabryki Wyrobów Tytoniowych, Państwowe Magazyny Surowców Tytoniowych, Państwowy Magazyn Surowców i Wyrobów Tytoniowych i Państwowe Magazyny Wyrobów Tytoniowych w Przemyślu, Stanisławowie i Toruniu. Jest to zestawienie końcowych sum poszczególnych grup i sortymentów surowców, sporządzane na podstawie zestawienia tablicowego, a ułożone w pewnym ustalonym porządku; da ono wyraźny obraz zarówno ruchu surowców w obrębie fabryki lub magazynu, jak również zapotrzebowania surowca i jego wystarczalności.

Przesyłając wzory powyższego wykazu, wyjaśnia się co następuje:

W rubryce poziomej 2:

„Zapas surowca na rachunku normalnym z końcem miesiąca", należy podać sumy końcowe poszczególnych grup, gatunków i sortymentów surowców, które znajdują się na składach na rachunku normalnym.

W rubryce poziomej 3:

„Ilości awizowane z fabryk, względnie magazynów", podać należy te ilości surowca, które zostały awizowane zakładom, przyczem musi być uwzględniony podział na grupy i sortymenty jakościowe.

W rubryce poziomej 4:

„Ilości przydzielone przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego z fabryk lub magazynów, a nie awizowane", należy podać te wszelkie ilości surowców, które zostały przydzielone fabrykom bądź to rozdzielnikiem miesięcznym, bądź też osobnemi zarządzeniami, a nie zostały jeszcze nawet awizowane.

W rubryce poziomej 5:

„Razem", podać należy sumę łączną trzech poprzednich rubryk.

W rubryce poziomej 6:

„Zapotrzebowanie fabryki na miesiąc", wykazać należy zapotrzebowanie pg. procedury, przyczem sumy tu wykazane będą identyczne z sumami końcowemi, wykazanemi w „Zestawieniu zapotrzebowania surowca tytoniowego na podstawie procedury".

W rubryce poziomej 7:

„Pozostaje z końcem miesiąca", wykazać należy różnicę sum rubryki 5 i 6.

W rubryce poziomej 8:

„Wystarczalność na miesiące", należy wymienić na ile miesięcy wystarczy posiadany zapas surowca w poszczególnych grupach i sortymentach, przyczem Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zaznacza, że w tych wypadkach, jeśli wystarczalność będzie mniejsza, aniżeli dwa miesiące, należy cyfry wypisać czerwonym atramentem.

Co do drugiej części wykazu nadmienia się, że w zestawieniu surowców depozytowych należy wymienić **poszczególne sortymenty,** przyczem podstawą do ich oznaczenia są obowiązujące przepisy klasyfikacyjne, względnie protokóły komisji ekspertów, odnośnie do świeżo odebranych jakościowo partji surowców, jeżeli wyniki ekspertyzy nie pokrywają się stałemi normami klasyfikacyjnemi.

Ponieważ zajść mogą tego rodzaju wypadki, że fabryka będzie miała awizowaną przez firmę tylko ogólną ilość surowca bez podziału na klasy, lub też będzie oczekiwać surowca z przydziału, nie znając

procentowego układu poszczególnych klas, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego podaje bliższe wskazówki, na podstawie których należy zaliczyć poszczególne sortymenty danych gatunków surowców i wpisać je następnie w rubrykę 12 lub 13 „Ogólnego zestawienia zapasu i zapotrzebowania surowca".

Będzie to jednak tylko zaliczenie prowizoryczne, które po otrzymaniu szczegółowej specyfikacji ulegnie ewentualnej zmianie.

Przeciętny procentowy układ klas przedstawia się następująco:

Macedońskie — Basma.

I kl.	10.—%
II „	15.—%
III „	19.—%
IV „	19.—%
V „	18.—%
VI „	17.—%
Kirin.	2.—%
Razem	100.—%

Macedońskie inne.

I kl.	8.—%
II „	10.—%
III „	18.—%
IV „	18.—%
V „	20.—%
VI „	24.—%
Kirin.	2.—%
Razem	100.—%

Bułgarskie I grupy.

I kl.	8.—%
II „	10.—%
III „	18.—%
IV „	18.—%
V „	20.—%
VI „	24.—%
Kirin.	2.—%
Razem	100.—%

Bułgarskie II grupy.

I kl.	6.—%
II „	10.—%
III „	14.—%
IV „	20.—%
V „	22.—%
VI „	26.—%
Kirin.	2.—%
Razem	100.—%

Bułgarskie III grupy.

I kl.	5%
II „	7%
III „	8%
IV „	25%
V „	28%
VI „	25%
Kirin.	2%
Razem .	100%

Smyrna.

I kl.	10%
II „	25%
III „	40%
IV „	25%
Razem .	100%

Tongas.

Śred. gorsze.

Rosyjskie.

Suchum.

I kl.	10%
II „	25%
III „	30%
IV „	35%
Razem .	100%

Zakubań.

I kl.	10%
II „	40%
III „	40%
IV „	10%
Razem .	100%

Trapesund.

I kl.	10%
II „	30%
III „	30%
IV „	30%
Razem .	100%

Maikop.

I kl.	20%
II „	30%
III „	40%
IV „	10%
Razem .	100%

W rubryce „Uwaga" należy wpisać te ilości surowca, z wymienieniem fabryk odbiorczych wzgl.

magazynów, których nie zdołano wysłać w ciągu miesiąca i powołać się na zarządzenie Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego. Zaznacza się, że wypadki tego rodzaju powinny należeć **do wyjątkowych**, przydziały bowiem powinny być w miarę możności szybko realizowane.

Na ostatniej stronicy „Ogólnego zestawienia" mieści się wykaz służący do przedstawienia całokształtu zapasów surowca i pojemności magazynów. W wykazie tym należy wymienić wszystkie budynki, w których przechowuje się surowiec i dokładnie wypełnić wszystkie rubryki wykazu odnośnie każdego budynku. Ilości surowca należy podawać w wagonach, licząc po 7.000 kg. surowca w belach lub 12 beczek na 1 wagon.

II. **Zestawienie tablicowe zapasu surowca tytoniowego,** które dotąd sporządzano na podstawie zarządzenia Dyrekcji P. M. T. z d. 26.I. 1926 r. L. 2495/II/26 ma być przedkładane z uwzględnieniem następujących wskazówek:

1) Dla należytego sporządzenia tych miesięcznych wykazów koniecznem jest zamknięcie tablic i ksiąg składowych z końcem każdego miesiąca, niezależnie od zamknięć kwartalnych.

2) Surowce w powyższem zestawieniu tablicowem mają być wypisywane **w porządku ustalonym w obecnie wprowadzonym ogólnem zestawieniu zapasu i zapotrzebowaniu.**

3) Poszczególne gatunki surowca, tworzące sortyment jakościowy należy uporządkować w/g proweniencji, następnie zaś i klas i z tych ostatnich tworzyć sumy pomocnicze, które po dodaniu będą stanowiły sumy rejestrowe sortymentów, względnie gatunków surowca.

4) W zestawieniu tablicowem podać należy Nr. Nr. tablic i ilości bel.

5) Sumowanie liczby bel w miesięcznych wykazach jest zbędne, koniecznem jest natomiast podawanie ogólnej wagi poszczególnych gatunków surowca i sumy końcowej całego zapasu tak na R-ku normalnym jak i depozytowym.

6) W miesięcznych wykazach nie należy podawać remanentów i zapasu półwyrobów, z wyjątkiem wkładek cygarowych i domieszek uzyskanych ze sortowania, przyczem zaznacza się, że remanent miesięczny (kwartalny) nie może przekraczać 10% dekadowego zużycia surowca.

7) Przewidziane w dotychczasowym wykazie rubryki:

„Zapotrzebowanie miesięczne"
„Wystarczalność na miesiące"

odpadają, nie należy ich więc wypełniać, do tego bowiem celu służy obecnie „Ogólne zestawienie zapasów i zapotrzebowania".

8) Dla ewidencji surowca tyt. w opakowaniu niekompletnem oraz kontroli jego zużycia, należy Nr. tablic obejmujących surowce półopakowane **wypisać czerwonym atramentem.**

9) Tablice surowców chłopskiej manipulacji oznaczać należy literami **Chm**, wypisanemi czerwonym atramentem obok nazwy proweniencji.

10) W podobne uwagi wypisywane czerwonym atramentem należy zaopatrywać wszystkie tablice, których materjał z pewnych względów został przeznaczony do wcześniejszej przeróbki, sortowania i t. d., przyczem obok tego rodzaju uwagi należy podać liczbę zarządzenia Dyrekcji P. M. T.

11) Przy pojedyńczych tablicach należy podawać datę otrzymania danych partyj tytoniu z zagranicy.

W celu utrzymania powyższej daty w ewidencji, należy przy przesyłkach surowców między poszczególnymi urzędami wymieniać na fakturze datę pierwotnego zamagazynowania. Urząd odbiorczy winien podaną mu datę pierwotnego zamagazynowania odnotować na własnej tablicy i wymieniać ją w wykazach zapasów. Niezależnie od daty pierwotnego zamagazynowania surowca, ma być nadal uwidoczniana również data założenia tablicy, będąca wskazówką przy ustalaniu zaników, względnie przyrostów składowych.

12) Miejsce zamagazynowania surowców należy oznaczać w trzeciej kolumnie „Zestawienia tablicowego" zapomocą następujących znaków:

S = suteryny,
Pr. I, II, III = piętra wzgl. parter,
P = poddasze (strych),
B = baraki,
Sz = szopy.

13) Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego przypomina obowiązek wykazywania w zestawieniu tablicowem łącznych sum poszczególnych sortymentów przy surowcu algierskim (rozp. D. P. M. T. z d. 10.VII. 1928 r. L. 24771/II/F/28, oraz przy surowcu „Kentucky" (rozp. D. P. M. T. z d. 16.VI. 1928 r. L. 21641/II/F/28), jak również przy obu grupach surowców machorkowych (rozp. D. P. M. T. z d. 8.VI. 1928 r L. 20641/II/F/28).

14) Zestawienie tablicowe zapasu surowca dzieli się na dwie części:

a) zestawienie tablicowe „A",
dla rachunku normalnego,
b) zestawienie tablicowe „B",
dla rachunku depozytowego,

które należy sporządzać w formie osobnych zeszytów.

Zestawienie tablicowe „A"

obejmuje 4 grupy, a mianowicie:

I. Surowiec na R-ku normalnym (odpowiada rubryce 2 „Ogólnego zestawienia").

II. Surowiec awizowany z fabryk, wzgl. magazynów (odpowiada rubryce 3 „Ogólnego zestawienia").

III. Surowiec przydzielony przez D. P. M. T. z fabryk lub magazynów, a nieawizowany (odpowiada rubryce 4 „Ogólnego zestawienia").

Tak przy surowcu awizowanym, jak i przydzielonym należy podawać liczbę zarządzenia D. P. M. T.

IV. Surowiec nie wysłany przez Urząd do końca miesiąca, przyczem podać należy rozp. wysyłkowe, fabrykę odbiorczą, wzgl. magazyn, oraz numer

tablicy i ilość kilogramów surowca przeznaczonego do wysyłki, która musi odpowiadać sumie wykazanej w „Uwadze" ogólnego zestawienia.

Zestawienie tablicowe „B"

obejmuje:

I. surowiec depozytowy definitywnie odebrany (odpowiada rubryce 9 „ogólnego zestawienia"),

II. surowiec depozytowy zakwestjonowany (odpowiada rubryce 10 „Ogólnego zestawienia"),

III. surowiec depozytowy w toku odbioru (odpowiada rubryce 11 „Ogólnego zestawienia"),

IV. surowiec awizowany przez firmy (odpowiada rubryce 12 „Ogólnego zestawienia"),

V. surowiec przydzielony przez D. P. M. T., a nieawizowany przez firmę (odpowiada rubryce 13 „Ogólnego zestawienia").

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego przypomina, że przy materjałach depozytowych należy podawać ilości i wagę w/g klas i sortymentów. Odebrane a nie zarachowane do dnia sporządzenia wykazu transporty, należy podawać w ilości awizowanej w specyfikacjach, również z uwzględnieniem klas i sortymentów.

Przy każdej partji surowca objętej zestawieniem B punkt I do V należy wymieniać liczbę przydziału i nazwisko dostawcy.

15) Fabryki, przy których są lub będą w przyszłości utworzone magazyny tranzytowe (obecnie magazyn Kohna w Radomiu, „Wisła" w Krakowie i „Targi Wschodnie" we Lwowie, przydzielone do Winnik) winny przedkładać oddzielne zestawienia tablicowe A i B, oraz „Ogólne zestawienia zapasu i zapotrzebowania surowców tytoniowych", zdeponowanych w tych magazynach.

Wzór zestawień tablicowych załącza się z wyjaśnieniem, że mają one być sporządzane narazie na dotychczasowym druku Nr. I/60, z częściową zmianą napisów w nagłówku, co we wzorze jest nie uwidocznione.

Zauważa się również, że powyższe zestawienia należy przedkładać niezależnie od kwartalnych zamknięć tablicowych, które nadal mają być sporządzane na druku Nr. 1/60 i przesyłane Dyrekcji Monopolu do cenzury wraz z innemi rachunkami.

III. **Zestawienie zapotrzebowania surowca tytoniowego na podstawie procedury** sporządzają tylko Państwowe Fabryki Wyrobów Tytoniowych.

Dyrekcja P. M. T. zaznacza, że tak format wykazów, jak i wymiar i kolejność rubryk winny być ściśle zgodne ze wzorem i żadne zmiany nie są dozwolone. Dla dokładności wyjaśnia się:

W rubryce 3 podać należy ilości wyrobów (sztuk lub kilogramów) ustalone w programie produkcji na odnośny miesiąc z uwzględnieniem ewent. zarządzonych zmian.

W rubryce 4 należy wymienić potrzebną ilość materjału tytoniowego.

W pozostałych rubrykach ustalić zapotrzebowanie poszczególnych sortymentów i gatunków oddzielnie do każdego wyrobu, obliczone w/g stawek proceduralnych, które należy wypisywać czerwonym atramentem ponad cyfrą zapotrzebowania.

Przy obliczaniu zapotrzebowania surowca tytoniowego w/g załączonego wzoru należy uwzględniać **substytuty stałe,** o ile fabryka posiada je na składzie.

Sumy końcowe powyższego zestawienia w/g poszczególnych grup i sortymentów surowców należy wpisać do rubryki 6 „Ogólego zestawienia zapasu i zapotrzebowania surowca tytoniowego". Zarazem zaznacza się, że zestawienie zapotrzebowania surowca tytoniowego na podstawie procedury należy przesyłać sklejane, t. j. po zlepieniu 2-ch oddzielnych części, których wzory Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego w załączeniu przesyła.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego poleca p. Dyrektorowi (Kierownikowi) ściśle się zastosować do niniejszego zarządzenia i dopilnować, aby zestawienia były z całą skrupulatnością wypełniane i przesyłane w terminie właściwym, t. j. tak, aby były w posiadaniu D. P. M. T. **bezwzględnie dnia 3 każdego miesiąca.**

Równocześnie anuluje się poprzednie zarządzenia w sprawie miesięcznych wykazów zapasów i zapotrzebowania, a w szczególności:

z d. 26.I.26. L. 2495/II/26,
22.VI.27. L. 21720/II/F/27,
22.VI.27. L. 21721/II/F/27,
7.VII.27. L. 23321/II/F/27,
19.X.27. L. 36691/II/F/27,
i punkt 4 i 5 z d. 26.IV.28. L. 14851/II/F/28.

Niniejsze zarządzenie nie dotyczy Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych w Bydgoszczy, Kościanie, Wodzisławiu, które obowiązują narazie dotychczasowe przepisy w sprawie sporządzania i przysyłania wykazów zapasów surowca.

W załączeniu Dyrekcja P. M. T. przesyła po 3 wzory wykazów.

Zastępca Dyrektora P. M. T.:

(—) K. Chwalibóg.

W rubryce 3 podać należy ilość wyrobów (sztuk lub kilogramów) ustaloną w programie produkcji na odnośny miesiąc z uwzględnieniem ewent. zarządzonych zmian.

W rubryce 4 należy wymienić potrzebną ilość materjału tytoniowego.

W pozostałych rubrykach ustalić zapotrzebowanie poszczególnych sortymentów i gatunków oddzielnie do każdego wyrobu obliczone wg stawek procedduralnych, które należy wypisywać czerwonym atramentem ponad cyfrą zapotrzebowania.

Przy obliczaniu zapotrzebowania surowca tytoniowego wg załączonego wzoru należy uwzględniać substytuty stałe, o ile fabryka posiada je na składzie.

Sumy końcowe powyższego zestawienia wg poszczególnych grup i sortymentów surowców należy wpisać do punktu 6 „Ogólnego zestawienia zapasu i zapotrzebowania surowca tytoniowego". Zaznacza się, że zestawienie zapotrzebowania surowca tytoniowego na podstawie procedury należy przesyłać sklejone, t. j. po złączeniu 2-ch oddzielnych części, których wzory Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego w załączeniu przesyła.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego poleca p. Dyrektorom (Kierownikom) ścisłe się zastosować do niniejszego zarządzenia i dopilnować, aby zestawienia były z całą skrupulatnością wypełniane i przesyłane w terminie właściwym, t. j. tak, aby były w posiadaniu D. P. M. T. **bezwzględnie dnia 3 każdego miesiąca.**

Równocześnie znosi się poprzednie zarządzenia w sprawie nadsyłania wykazów zapasów i zapotrzebowania, a w szczególności:

z d. 23.XI.27 L. 39990/II/27,
22.VI.27 L. 21792/II/27,
29.VII.27 L. 26720/II/27,
7.VII.27 L. 25321/II/27,
10.X.27 L. 36041/II/27
i punkt 4 i 5 z d. 25.IV.28 L. 14661/II/28.

Niniejsze zarządzenie nie dotyczy Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych w Bydgoszczy, Kościanie i Wodzisławiu, które obowiązują narazie dotychczasowe przepisy w sprawie sporządzania i przesyłania wykazów zapasów surowca.

W załączeniu Dyrekcja P. M. T. przesyła po 3 wzory wykazów.

Zastępca Dyrektora P. M. T.

(—) *K. Chmielński*

tablicy i ilość kilogramów surowca przeznaczonego do wysyłki, która musi odpowiadać sumie wykazanej w „Uwadze" ogólnego zestawienia.

Zestawienie tablicowe „B"

obejmuje:

I. surowiec depozytowy definitywnie odebrany (odpowiada rubryce 9 „ogólnego zestawienia"),

II. surowiec depozytowy zakwestjonowany (odpowiada rubryce 10 „Ogólnego zestawienia"),

III. surowiec depozytowy w toku odbioru (odpowiada rubryce 11 „Ogólnego zestawienia"),

IV. surowiec awizowany przez firmy (odpowiada rubryce 12 „Ogólnego zestawienia"),

V. surowiec przydzielony przez D. P. M. T., a niewyzowany przez firmę (odpowiada rubryce 13 „Ogólnego zestawienia").

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego przypomina, że przy materjałach depozytowych należy podawać ilości i wagę wg klas i sortymentów. Odebrane a nie zaaechowane do dnia sporządzenia wykazu transporty, należy podawać w ilości awizowanej w specyfikacjach, również z uwzględnieniem klas i sortymentów.

Przy każdej partji surowca objętej zestawieniem B punkt I do V należy wymieniać liczbę przydziału i nazwisko dostawcy.

Od fabryk, przy których są, lub będą w przyszłości utworzone składy tranzytowe lub obce magazyny „Kobna" w Radomiu, „Ryska" w Krakowie i „Ład Wschodu" we Lwowie, przydzielone do Wytwórni, wzory przedstawiać oddzielne zestawienia tablicowe A i B, oraz „Ogólne zestawienie zapasu i zapotrzebowania surowców tytoniowych" zdeponowanych w tych magazynach.

Wzór zestawień tablicowych załącza się z wyjaśnieniem, że mają one być sporządzane narazie na dotychczasowym druku Nr 1760, z częściową zmianą napisów w nagłówku, co we wzorze jest nie uwidocznione.

Zauważa się również, że powyższe zestawienia należy przedkładać niezależnie od kwartalnych zamknięć tablicowych, które nadal mają być sporządzane na druku Nr 1760 i przesyłane Dyrekcji Monopolu do cenzury wraz z innemi rachunkami.

III. Zestawienie zapotrzebowania surowca tytoniowego na podstawie procedury sporządzają tylko Państwowe Fabryki Wyrobów Tytoniowych.

Dyrekcja P. M. T. zaznacza, że tak format wykazów, jak i wymiar i kolejność rubryk winny być ściśle zgodne ze wzorem i żadne zmiany nie są dozwolone. Dla dokładności wyjaśnia się:

P. F. W. T. w ....

P. M. S. T. w .... Strona 1.

B. PILNE.

DLA W. II/F.

OGÓLNE ZESTAWIENIE

ZAPASU I ZAPOTRZEBOWANIA SUROWCA TYTONIOWEGO

w miesiącu .... 192 ...... r.

Liczba porządkowa	PRZEDMIOT	MACEDOŃSKIE									BUŁGARSKIE								SMYRNEŃSKIE		TURECKIE		
		Najprzedn.		Przednie				Średnie				Średnie							Średnie		Średnie		
												Lepsze			Gorsze								
												Grupa			surowców								
		Ghiubek	Kir	Ghiubek Basma	Kir B.	Machalla, Seres, Zihna i t. p.	Inne	Lepsze	Gorsze	Ordynarne	Przednie	I	II	III	I	II	III	Ordynarne	Lepsze	Gorsze	Lepsze	Gorsze	Ordynarne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
2	Zapas surowca na rachunku normalnym z końcem miesiąca .... 19......																						
3	Ilości awizowane z fabryk względnie magazynów																						
4	Ilości przydzielone przez D. P. M. T. z fabryk lub magazynów, i nie awizowane																						
5	RAZEM																						
6	Zapotrzebowanie fabryki na miesiąc .... 19......																						
7	Pozostaje z końcem miesiąca .... 19......																						
8	Wystarczalność na miesięcy																						
9	Zapas w depozycie surowca definitywnie odebranego																						
10	Zapas w depozycie surowca zakwestjonowanego																						
11	Ilości surowca depozytowe w toku odbioru																						
12	Ilości surowca depozytowe awizowane przez firmy																						
	RAZEM																						
13	Ilości przydzielone przez D. P. M. T., a nie awizowane przez firmę.																						

GRECKIE			KAUKASKIE							JUGOS	
	Średnie		Zakubań		Trapesunt		Suchum			Macedoń	
			Średnie		Średnie						Śred
Przednie	Lepsze	Gorsze	Lepsze	Gorsze	Lepsze	Gorsze				Przednie	Lepsze
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36

ŁOWIAŃSKIE					WŁOSKIE				ALGIERSKIE		
skie	Herc.-Dalmatyńskie					Średnie					
nie		Średnie									
Gorsze	Przednie	Lepsze	Gorsze	Ordynarne	Przednie	Lepsze	Gorsze	Ordynarne	Zilma Long	Zilma Court Arfi Long	Arfi Court Choncha
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48

AMERYKAŃSKIE							Siekanka węgierska	SIEKANKI KRAJOWE				
	Kentucky				Do żucia							
Virginia	I	II	III	IV	P.	W.		Siekanka b. jasna	Siekanka jasna	Siekanka	Siekanka gorsza	Odpadki
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61

Surowce machorkowe				ŻYŁY				ODPADKI ZAGRANICZNE		RAZEM			UWAGA
Grupa													
I	II	Madras	Latakia	Gniecione	Niegniecione	Łodygi	Korzenie	Cygarowe	Tytoniowe		Miał tytoniowy	Pył tytoniowy	
62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75

ZAPAS

surowca tytoniowego w magazynach w przeliczeniu na wagony.

Miejsce zamagazynowania	Zapas surowca w belach						Zapas surowca w beczkach						Ogólny zapas surowca (4 + 10)
	W rachunku ogólnym	W depozycie	Razem (2 + 3)	Pojemność magazynu	Wolnego miejsca do dyspozycji	Przydzielono	W rachunku ogólnym	W depozycie	Razem (8 + 9)	Pojemność magazynu	Wolnego miejsca do dyspozycji	Przydzielono	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
RAZEM													

WYKAZ A.

WZÓR

zestawienia tablicowego do zarządzenia D. P. M. T. l.: 27693/II/28.

Dotychczasowe napisy nagłówka wykazu.

Nr. tablicy	Rok i miesiąc założenia tabl.	Pomieszczenie tabl.	Oznaczenie materjału tytoniowego	Znak	Klasa	Ilość w/g stanu tablicow.	Suma rejestrowa	Suma dziennikowa	Remanent	Ogólna suma dziennikowa	Zapotrzebowanie miesięczne	Wystarczalność na miesięcy	Rodzaj i ilość opakowania			
													s z t u k			

Zmienione napisy nagłówka wykazu

Nr. tablicy	Rok i miesiąc zamag. surowca	Pomieszczenie tabl.	Oznaczenie materjału tytoniowego	Znak	Klasa	Ilość w/g stanu tablicow.	Sumy pomocnicze	Sumy sortymentów	Sumy gatunków	Suma ogólna	Ilość: bel	Ilość: beczek	UWAGI
			I. Surowiec na rachunku normalnym										
			Bułgarski średni lepszy										
			I Grupa										
605	VIII/26	I	Dupnica	Pol/D	II	100/395					30		
662	VII/27	II	Dupnica	THT/D	II	600/737	700/1132				67		
335	I/26	Pr.	Nevrocop	OTK/N	II	500/805	500/805				69		
206	VIII/26	I	Dupnica	Pol/D	III	900/1127	900/1127	100/3066	100/3066		78		
			Algierski										
86	I/28	S	Zihna long	Pol/ZA		23097		23097			270		
87	III/28	III	Zihna court	Pol/ZCB		11389					634		
83	I/28	P	Arfi long	Pol/AA		6500		17899	40996		70		
			Amerykański										
226	XI/27	Sz	Virginia	Pol/E		3498	3498		3498	47560		8	
			II. Surowiec awizowany										
			Mac. przed. inny Djebel	C/DS	II			2000	2000		620		z P. F. w. t. w Krakowie L. 10562/II/F/28
			Jug. Dal. Sred. Lepszy Caplina	6928/86	II			60000	60000	5000	200		z P. F. w. t. w Radomiu L. 62396/I/F/28
			III. Surowiec przydzielony										
			Bułgarski przedni					300	300				z P. M. S. T. w Oświęcimiu L. 9846/II/F/28
			Kaukaski Trapez. śred. gorsz.					5000	5000	5300			z P. F. w. t. w Białymstoku L. 10567/II/F/28
			IV. Surowiec niewysłany										
600	XII/27	Sz	Kentucky IV gr.					10000	10000	10000			do P. F. w. t. w Grodnie L. 66346/II/F/28

WYKAZ B.

WZÓR
zestawienia tablicowego do zarządzenia D. P. M. T. l.: 27693/II/28.

Dotychczasowe napisy nagłówka wykazu.

Nr. tablicy	Rok i miesiąc założenia tabl.	Pomieszczenie tabl.	Oznaczenie materjału tytoniowego	Znak	Klasa	Ilość w/g stanu tablicow.	Suma rejestrowa	Suma dziennikowa	Remanent	Ogólna suma dziennikowa	Zapotrzebowanie miesięczne	Wystarczalność na miesięcy	Rodzaj i ilość opakowania				
													s z t u k				

Zmienione napisy nagłówka wykazu

Nr. tablicy	Rok i miesiąc zamag. surowca	Pomieszczenie tabl.	Oznaczenie materjału tytoniowego	Znak	Klasa	Ilość w/g stanu tablicow.	Sumy sortymentów	Sumy gatunków	Suma ogólna	Ilość: bel	Ilość: beczek	Nazwa dostawcy	Liczba przydziału D. P. M. T.
			I. Surowiec depozytowy definitywnie odebrany										
			Bułgarski II grupa										
7/D	II/1928	I	Hascovo Bałkan	Pol/HB	I	2644				197		Poltabaco	L. 23456/III/28
			"		II	4583				340			
			"		III	7905	15132			575			
			"		IV	6881				489			
			"		V	10128				623			
			"		VI	6961	23970			464			
			"		VI	826	826	39928	39928	22			
			Zestawienie bułgar. II grupy										
			Średnie lepsze				15132						
			Średnie gorsze				23970						
			Ordynarne				826	39928	39928				
			II. Surowiec depozytowy zakwestjonowany										
1/D	II/1928	Pr	Jawa			7818		7818	7818	79		Van Beck	L. 4562/III/28
			III. Surowiec depozytowy w toku odbioru										
			identycznie jak przy surowcu od I wraz z zestawieniem (na podstawie specyfikacji)										
			IV. Surowiec awizowany										
			identycznie jak przy surowcu od I wraz z zestawieniem (na podstawie specyfikacji firmy)										
			V. Surowiec przydzielony a nie awizowany										
			Zestawienie sortymentów na podstawie procentowego stosunku podanego aktem L. 27693/II/28										

Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych w ....

L. P. ....

PILNE!

DLA WYDZ. II/F. D. P. M. T.

ZESTAWIENIE

ZAPOTRZEBOWANIE SUROWCA TYTONIOWEGO Z UWZGLĘDNIENIEM PROCEDURY

na miesiąc .... 192 ..... r.

PODPIS DYREKTORA (KIEROWNIKA)

PODPIS URZĘDNIKA SPORZĄDZAJĄCEGO WYKAZ

L. p.	NAZWA WYROBU	Preliminowana produkcja w I/M. sztuk lub kg.	Przeliczenie na surowiec w kg.	M A C E D O Ń S K I									B U Ł			
				Najprz.		Przedni				Średni				Śre		
														Lepszy		
														Grupa		
				Ghiubec	Kir	Ghiubec	Kir B	Mahalla, Seres, Zihna i t. p.	Inne	Lepszy	Gorszy	Ordynarny	Przedni	I	II	III
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

GARSKI				SMYRNEŃSKI		TURECKI				GRECKI			KAUKASKIE						
dni				Średni			Średni				Średni		Zakubań Średnie		Trapesunt Średnie		Suchum		
Gorszy surowców																			
I	II	III	Ordynarny	Lepszy	Gorszy	Przedni	Lepszy	Gorszy	Ordynarny	Przedni	Lepszy	Gorszy	Lepsze	Gorsze	Lepsze	Gorsze			
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37

JUGOSŁOWIAŃSKIE							WŁOSKIE				ALGIERSKIE			AMERYKAŃ				
Macedońskie			Herc.-Dalmatyńskie				Średnie								Kentucky			
	Średnie			Średnie														
Przednie	Lepsze	Gorsze	Przednie	Lepsze	Gorsze	Ordynarne	Przednie	Lepsze	Gorsze	Ordynarne	Zilma Long	Zilma Courd Arfi Long	Arfi Courd Choncha	Virginia	I	II	III	IV
38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56

S K I E			SIEKANKI KRAJOWE				SUROWCE MACHORKOWE							
Do żucia		Siekanka węgierska	Siekanka b. jasna	Siekanka jasna	Siekanka	Siekanka gorsza	Grupa		Madras	Latakia	Żyły	Odpadki	RAZEM	U W A G A
P.	W.						I	II						
57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71

DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

L. 34088/II/Ks/28.

Dotyczy wyciągów z ksiąg materj. odnośnie do wyrobów tyton. Monopolu Gdańskiego.

Warszawa, dnia 22 września 1928 r.

Do

Panów Dyrektorów (Kierowników) wszystkich Państwowych Fabryk Wyrobów Tytoniowych z wyjątkiem Kościan, Poznań - Bukowska, Poznań - Łazarz, Poznań - Jeżyce, Warszawa Miasto, Warszawa - Ochota, Winniki,

wszystkich Państwowych Magazynów Wyrobów Tytoniowych, Państwowego Magazynu Surowców i Wyrobów Tytoniowych w Warszawie Nowogrodzka,

Urzędu Wykupu Tytoniu i Państwowego Magazynu Wyrobów Tytoniowych w Grudziądzu i Jagielnicy, Skarbowego Zakładu Sprzedaży Wyrobów Tytoniowych w Gdyni i Zakopanem.

Wobec wprowadzenia do sprzedaży wyrobów tytoniowych Monopolu Gdańskiego wszystkie Urzędy i Zakłady Monopolowe, którym Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego wyroby te przydzieliła, nadsyłać będą Wyciągi z ksiąg materjałowych odnośnie do tych wyrobów na arkuszach dodatkowych do Wyciągów z ksiąg materjałowych.

Arkusze dodatkowe wypełniać będą Urzędy i Zakłady w sposób podobny, jak Wyciągi, więc stosownie do wskazówek umieszczonych na ostatniej stronie każdego formularza, ponadto jednak stosować się będą do następujących przepisów:

1) na okładce tytułowej należy umieścić u góry po lewej stronie nazwę zakładu czy Urzędu i nazwę miesiąca,

2) rubryki poziome od 1 do 21 odpowiadają dokładnie rubrykom Wyciągu z ksiąg materjałowych pod względem treści zawartej na str. 2 Wyciągu,

3) w rubryce 1 należy wpisać nazwy wyrobów w oryginalnem brzmieniu gdańskiem, a poszczególne wyroby uporządkować według ich ceny, zaczynając od najdroższych,

4) w ostatniej rubryce pionowej na 4-tej stronie Arkusza dodatkowego należy wpisać wartość wszystkich wyrobów gdańskich. Wartość tę należy następnie przenieść do Wyciągu głównego i wpisać w przedostatniej rubryce pionowej na str. 15, umieszczając nad nią nagłówek „Wartość wszystkich wyrobów gdańskich".

5) w ostatniej rubryce pionowej na str. 15 Wyciągu głównego uzupełnić nagłówek, aby brzmiał „Razem wartość wszystkich wyrobów własnych importowanych i gdańskich" i wypełnić ją stosownie do nagłówka.

Na dokładne wykonanie tego punktu zwraca się szczególną uwagę Panów Dyrektorów (Kierowników).

6) Arkusze dodatkowe należy nadsyłać razem z Wyciągami z ksiąg materjałowych w terminach dla tychże przepisanych,

7) z Arkuszy dodatkowych należy sporządzać sumarjusze roczne w myśl rozp. Dyrekcji Polskiego Monoplu Tytoniowego z 20.XII.27. L. 44.078/II/Ks/27.

Pierwszy raz należy Arkusz dodatkowy wypełnić za miesiąc bieżący dopiero po otrzymaniu właściwych formularzy, które są w druku.

Przy tej sposobności Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego zauważa, że wyrobów tytoniowych Monopolu Gdańskiego nie należy nigdy łączyć w jakichkolwiek zestawieniach czy wykazach z wyrobami importowanemi, gdyż jako pochodzące z wspólnego obszaru celnego, a nie z zagranicy, za importy nie mogą być uważane.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego:

(—) Kreutz.

DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO.

L: 34828/IX/28.

W sprawie zaliczek dla plantatorów tytoniu.

Warszawa, dnia 8 października 1928 r.

Do Pana St. Inspektora uprawy tytoniu

w Zabłotowie

Pana Dyrektora (Kierownika) Urzędu Wykupu Tytoniu

w Borszczowie i w Krzemieńcu

Pana Dyrektora (Kierownika) Urzędu Wykupu Tytoniu i Państwowego Magazynu Wyrobów Tytoniowych

w Grudziądzu i w Jagielnicy

Pana Dyrektora (Kierownika) Państwowej Fabryki Wyrobów Tytoniowych

w Monasterzyskach, Wodzisławiu i w Grodnie

Pana Kierownika Urzędu Wykupu Tytoniu w Lublinie z czasową siedzibą

w Warszawie

W częściowej zmianie instrukcji z dnia 15 czerwca 1928 L: 13886/IX/28 Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego upoważnia Pana St. Inspektora (Dyrektora, Kierownika) do udzielania plantatorom tytoniu pierwszej raty zaliczek na rachunek należytości za tytoń, dostawiony Monopolowi Tytoniowemu, jednocześnie z udzieleniem pozwoleń na uprawę tytoniu lub bezpośrednio po ich wydaniu.

Do otrzymania pierwszej raty zaliczki w powyższym terminie uprawnieni są rolnicy, którzy;

a) zobowiążą się uprawiać tytoń na przestrzeni gruntowej przynajmniej 2500 m^2,
b) zobowiążą się założyć specjalny (ciepły) rozsadnik tytoniowy (inspekta względnie ciepłe grządki) o powierzchni wystarczającej do obsadzenia zgłoszonej przestrzeni plantacji tytoniowej.

Wysokość pierwszej raty zaliczki, wypłacanej w powyżej oznaczonym wcześniejszym terminie, pozostaje ta sama jak przy wypłacie pierwszej raty zaliczki w terminie normalnym, przewidzianym w § 3 instrukcji, a mianowicie w wysokości 25% wartości przypuszczalnego zbioru. Określenie wartości przypuszczalnego zbioru dla celów udzielenia niniejszych zaliczek następuje na zasadzie postanowień § 4 instrukcji, przyczem zamiast przestrzeni gruntowej, obsadzonej faktycznie tytoniem, należy przyjąć przestrzeń gruntową przez plantatora zgłoszoną i wpisaną do pozwolenia na uprawę tytoniu.

Wypłata drugiej raty zaliczki następuje w każdym wypadku w terminie, w wysokości i na warunkach, określonych w instrukcji z dnia 15 czerwca 1928 L: 13886/IX/28.

W razie udzielenia plantatorowi tytoniu pierwszej raty zaliczki w dozwolonym niniejszem terminie wcześniejszym t. j. łącznie z udzieleniem pozwolenia na uprawę tytoniu, wystawia plantator tytoniu zobowiązanie dłużne według załączonego wzoru A.

Wszelkie inne zasady i warunki udzielania zaliczek, określone w instrukcji z dnia 15 czerwca b. r. L: 13886/IX/28 (jak arkusze ewidencyjne, polisy asekuracyjne, ilość podpisów na zobowiązaniu dłużnem i t. p.) pozostają bez zmian przy udzielaniu pierwszej raty zaliczki na niniejszych zasadach i warunkach.

Stosownie do nałożonego w § 14 instrukcji na urzędy i zakłady monopolowe obowiązku utrzymywania w ścisłej ewidencji udzielonych zaliczek i przypilnowania ich zwrotu obowiązani są P. P. St. Inspektor (Dyrektorowie, Kierownicy) przypilnować dotrzymania przez plantatorów tytoniu wszystkich zobowiązań i terminów płatności, przyjętych przez nich w skrypcie dłużnym w związku z otrzymaniem pierwszej raty zaliczki w terminie wcześniejszym.

Wykonanie przez plantatora tytoniu zobowiązania założenia specjalnego (ciepłego) rozsadnika tytoniowego o rozmiarze dostatecznym dla obsadzenia zgłoszonej i wymienionej w zobowiązaniu dłużnem przestrzeni plantacji tytoniowej należy stwierdzić w odpowiednim czasie; dotrzymanie przez plantatora zobowiązania do uprawy tytoniu na przestrzeni zgłoszonej i oznaczonej w pozwoleniu na uprawę tytoniu należy stwierdzić przez wczesny pomiar plantacji, dokonany o ile możności przed dniem 30 czerwca.

W razie niedotrzymania przez plantatorów tytoniu przestrzeni gruntowej, wymienionej w zobowiązaniu dłużnem, należy stosować przewidziane przeciw nim w wypadku takim rygory (zwrot odpowiedniej części zaliczki z procentami i karą umowną) tylko wtedy, o ile zasadzona faktycznie tytoniem przestrzeń gruntowa wynosi mniej aniżeli 90% przestrzeni zgłoszonej (zadeklarowanej w zobowiązaniu dłużnem).

W terminie do dnia 30 czerwca przedkładać będą urzędy i zakłady monopolowe Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego zestawienie udzielonych pierwszych rat zaliczek na zasadach niniejszego zarządzenia według przyległego wzoru B).

P. p. St. Inspektor (Dyrektorzy, Kierownicy) zawiadomią o treści niniejszego zarządzenia wszystkie zarządy gmin, w których uprawiany jest tytoń, oraz miejscowe organizacje rolnicze. Z treścią zarządzenia winni zaznajomić się jaknajdokładniej również wszyscy podlegli Im urzędnicy i instruktorzy uprawy tytoniu w celu udzielania przez nich dokładnych informacyj plantatorom tytoniu.

Na udogodnienia, przyznane plantatorom tytoniu niniejszem zarządzeniem, należy zwracać uwagę rolników przy akcji propagandy uprawy tytoniu.

Pouczenie o sposobie zakładania specjalnych (ciepłych) rozsadników tytoniowych wydane będzie w najbliższym czasie.

W końcu celem uniknięcia nieporozumień wyjaśnia się, że plantatorzy tytoniu, którzy dla braku warunków nie mogą otrzymać pierwszej raty zaliczki na zasadach niniejszego zarządzenia, mogą otrzymać tę ratę w terminie normalnym, określonym w § 3 instrukcji z dnia 15 czerwca b. r. L: 13886 IX/28.

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego:

(—) Kreutz

WZÓR A.

ZOBOWIĄZANIE DŁUŻNE

1) Ja niżej podpisany . . . . . . właściciel (dzierżawca) majętności rolnej we wsi . . . . . . gminy . . . . . powiatu . . . . i zamieszkały w . . . . niniejszem stwierdzam, że w dniu dzisiejszym otrzymałem z kasy Polskiego Monopolu Tytoniowego przy Urzędzie Wykupu Tytoniu (Państwowej Fabryce Wyrobów Tytoniowych) w . . . . . kwotę . . złotych . . gr. (słownie . . . . złotych . . . gr.), tytułem zaliczki na rachunek należności za tytoń, dostawiony Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu ze zbioru roku 192 . . .

2) W związku z pobraniem powyższej zaliczki zobowiązuję się uprawiać w r. 192 . . tytoń na przestrzeni . . . ha . . mtr² (słownie . . . . . ha . . mtr²) w miejscowości . . . . gminy . . . . . . powiatu . . . . . ponadto zobowiązuje się założyć u siebie specjalny (ciepły) rozsadnik tytoniowy o rozmiarze dostatecznym dla obsadzenia plantacji tytniowej o wymienionej wyżej przestrzeni gruntowej. Zgadzam się, by ocena, czy założony przezemnie rozsadnik tytoniowy odpowiada wymogom wzorowego (ciepłego) rozsadnika oraz czy rozmiar rozsadnika jest dostateczny dla zadeklarowanej przezemnie plantacji tytoniowej, należała do Zarządu Polskiego Monopolu Tytoniowego i zrzekam się podnoszenia przeciw tej ocenie jakichkolwiek zarzutów.

3) Zgadzam się, by udzieloną mi niniejszem zaliczkę potrącił Zarząd Polskiego Monopolu Tytoniowego z kwoty, przypadającej mi od niego tytułem taryfowej ceny wykupu wraz z należnościami uboczne-

mi (wynagrodzenia za dowóz, premje) za tytoń, wyprodukowany przezemnie w r. 192 . . na podstawie zezwolenia Urzędu Wykupu Tytoniu (Państwowej Fabryki Wyrobów Tytoniowych) w . . . . . z dnia . . . . . . 192 . . L: . . .

4) W wypadku, gdyby cena wykupu tytoniu dostarczonego przezemnie Zarządowi Polskiego Monopolu Tytoniowego wraz z należytościami ubocznemi nie pokryła pobranej zaliczki, zobowiązuję się zwrócić do dni 14, licząc od dnia następnego po dniu otrzymania wezwania z urzędu względnie zakładu monopolowego, w gotówce odpowiednią różnicę pomiędzy niniejszą kwotą zaliczkową a należnością przyznaną mi przy wykupie tytoniu przez Zarząd Polskiego Monopolu Tytoniowego.

5) W razie odstąpienia przezemnie od uprawy tytoniu w roku 192. . . zobowiązuję się zwrócić Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu w terminie do dni 7 licząc od dnia następnego po dniu otrzymania odnośnego wezwania z zakładu względnie urzędu monopolowego, niniejszą zaliczkę wraz z przypadającemi w wypadku takim odsetkami w wysokości 12% w stosunku rocznym, liczonemi od dnia pobrania zaliczki do dnia faktycznej jej spłaty. W wypadku takim należeć się będzie ponadto Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu z samego prawa bez potrzeby stawiania w zwłoce kara umowna w wysokości 10% kwoty zaliczkowej tytułem ryczałtowego wynagrodzenia szkód i strat poniesionych przez Polski Monopol Tytoniowy wskutek niewykonania przezemnie wymienionego wyżej zobowiązania.

6) W razie niedotrzymania przezemnie w roku 192 . . z własnej winy zgłoszonej w pozwoleniu na uprawę tytoniu wymienionej przestrzeni gruntowej zobowiązuję się zapłacić Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu w terminie do dni 14, licząc od dnia następnego po dniu otrzymania odnośnego wezwania z zakładu względnie urzędu monopolowego, część zaliczki, odpowiadającą niedotrzymanej przezemnie przestrzeni gruntowej, wraz z wymienionemi wyżej odsetkami w wysokości 12% w stosunku rocznym i karą umowną w wysokości 10% zadłużenia.

7) W razie założenia przezemnie plantacji tytoniowej jednakowoż niezałożenia w odpowiednim czasie specjalnego (ciepłego) rozsadnika w ilości dostatecznej dla obsadzenia zgłoszonej przezemnie przestrzeni gruntowej pod uprawę tytoniu na rok 192 . . obowiązany jestem zapłacić Polskiemu Monopolowi Tytoniowemu na każde jego wezwanie karę umowną w wysokości 5% kwoty zaliczkowej tytułem ryczałtowego wynagrodzenia szkód i strat, poniesionych przez Polski Monopol Tytoniowy z powodu niedotrzymania przezemnie powyższego zobowiązania. Niniejsza kara umowna płatna jest w dniu wykupu tytoniu wyprodukowanego przezemnie w roku 192. . . Zgadzam się, by powyższą karę umowną Zarząd Polskiego Monopolu Tytoniowego potrącił z kwoty przypadającej mi od niego tytułem taryfowej ceny wykupu wraz z należnościami ubocznemi (wynagrodzenie za dowóz, premji) za tytoń, wyprodukowany przezemnie w r. 192. . . W wypadku niniejszym mają analogiczne zastosowanie postanowienia ust. 4).

8) W razie uchybienia przezemnie jakichkolwiek wymienionych wyżej terminów spłaty kwoty zaliczkowej, procentów i kar umownych zobowiązuję się za czas od uchybionego terminu aż do dnia faktycznego uregulowania długu zapłacić ustawowe odsetki zwłoki. Odsetki te należeć się będą Zarządowi Polskiego Monopolu Tytoniowego z samego prawa bez potrzeby stawiania w zwłoce.

Dodatek wrazie podpisywania skryptu dłużnego przez poręczyciela.

9) Podpisany poręczyciel oświadcza, że za ścisłe i terminowe wykonanie wszystkich warunków niniejszego zobowiązania poręcza solidarnie całym swoim majątkiem oraz zrzeka się praw uprzedniego pozywania przez Polski Monopol Tytoniowy dłużnika głównego i roztrząsania jego majątku. Ponadto oświadcza, iż zwolnienie przez Polski Monopol Tytoniowy istniejących już obecnie względnie w przyszłości powstać mogących innych zabezpieczeń dla poręczonego zobowiązania, nie będzie mogło stanowić podstawy ani do zwolnienia z poręki ani do uskutecznienia innych jakichkolwiek zarzutów lub roszczeń.

10) Dla rozstrzygania wszelkich sporów mogących wyniknąć z niniejszego zobowiązania będą wyłącznie kompetentnymi sądy rzeczowo właściwe w siedzibie (oddziału) Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w . . . .

. . . .

(Miejsce i data wystawienia zobowiązania)

. . . .

(podpis otrzymującego zaliczkę)

. . . .

(podpis poręczyciela)

(Klauzula legalizująca podpisy).

Wzór B.

Urząd Wykupu Tytoniu

Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych

w ....

ZESTAWIENIE PIERWSZYCH RAT ZALICZEK

udzielonych w r. 192... plantatorom tytoniu na zasadzie zarządzenia Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dnia .... 1928 r. L. ....

L. p.	Powiat	Gmina	Miejscowość	Imię i nazwisko plantatora tytoniu	Data i liczba pozwolenia na uprawę tytoniu	Obszar gruntu zgłoszony do uprawy wymieniony w zobow. dłużn.	Kategorja tytoniu	Wysokość I raty zaliczki		Obszar gruntu stwierdzony przy pom. plan. tyt.	Czy niedotrzymanie zgłoszonej i wymienionej w zobowiązaniu dłużnem przestrzeni gruntowej nastąpiło z winy plantatora, czy też bez jego winy, a w danym razie, z jakich powodów	Czy plantator założył specjalny (ciepły) rozsadnik o przestrzeni dostatecznej dla obsadzenia plantacji zgłoszonej przestrzeni gruntowej?	Obliczenie pretensji Polskiego Monopolu Tytoniowego z powodu niewypełnienia warunków zobowiązania dłużnego	Czy i jakie zarządzenia wydano celem ściągnięcia pretensji PMT wynikłej z powodu niewypełniania warunków zobowiązania dłużnego	Uwagi
								zł.	gr.						

DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO

L. 23318/IV/1/28

Warszawa, dn. 31 października 1928 r.

W sprawie przyznawania koncesjonowanym sprzedawcom wyrobów tytoniowych kredytu na pobór tychże wyrobów.

O K Ó L N I K

Do wszystkich Izb Skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego — Wydział Skarbowy

w Katowicach

Do wszystkich Państwowych Magazynów i Fabryk Wyrobów Tytoniowych, Państwowych Magazynów Surowców i Wyrobów Tytoniowych, oraz Urzędów Wykupu i Państwowych Magazynów Wyrobów Tytoniowych.

Na podstawie § 7. rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29-go września 1928 r. o przyznawaniu koncesjonowanym sprzedawcom wyrobów tytoniowych kredytu na pobór tych wyrobów oraz częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 20 czerwca 1927 r. o organizacji i zakresie działania izb skarbowych i podległych izbom urzędów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 790) zarządza się, co następuje:

I. Uprawnienie do uzyskania kredytu i forma jego.

Władze skarbowe wymienione w § 1 powyższego rozporządzenia mogą przyznawać właścicielom koncesji na hurtownie tytoniowe, tymczasowym zawiadowcom hurtowni tytoniowych, stowarzyszeniom posiadającym koncesje na podstawie § 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 20 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 285) oraz właścicielom koncesji na sklepy tytoniowe, przydzielonym z poborem wyrobów tytoniowych bezpośrednio do państwowych Magazynów, względnie Fabryk wyrobów tytoniowych oraz do Skarbowych Zakładów sprzedaży wyrobów tytoniowych, na ich prośbę bezprocentowy kredyt na pobór wyrobów tytoniowych w wysokości unormowanej rozporządzeniem i zabezpieczeniem w formie bliżej określonej w niniejszym okólniku.

Kredyt ten różni się od dotychczas przyznawanego tem, że koncesjonarjusz, pobrawszy na kredyt towar do pełnej wysokości przyznanego kredytu, nie potrzebuje spłacać kredytu, względnie rat kredytowych, w terminie określonym (21-dniowym), chociażby towar pokredytowany w pewnej części nie był jeszcze sprzedany, lecz może w miarę całkowitej lub częściowej spłaty kredytu pobierać wyroby tytoniowe dalej na kredyt, najwyżej za kwotę, jaką wpłacił na całkowite lub częściowe pokrycie przyznanego kredytu.

II. Rodzaje zabezpieczenia.

Jako zabezpieczenie kredytu przyjmowane będą w pierwszym rzędzie ewikcje hipoteczne, a w razie niemożności dostarczenia ich, pożyczki państwowe lub inne papiery wartościowe posiadające pupilarną pewność wedle ogólnie obowiązujących norm, albo gwarancje bankowe, względnie gwarancje osób finansowo silnych.

O przyjęciu zabezpieczenia innego rodzaju decydować będzie w każdym poszczególnym przypadku Minister Skarbu na wniosek Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego.

III. Wysokość kredytu.

Jako normę maksymalnej wysokości kredytu ustaliło rozporządzenie w § 5. połowę kwoty, (netto, t. j. bez prowizji) za jaką pragnący korzystać z kredytu pobrał wyrobów tytoniowych przeciętnie miesięcznie według zestawień faktycznych za rok ubiegły.

Dla nowoutworzonych hurtowni władze upoważnione do udzielania kredytu ustalą wysokość kredytu na podstawie porównania z hurtowniami w najbliższych rejonach przy uwzględnieniu warunków miejscowych.

IV. Wysokość zabezpieczenia.

Starający się o kredyt winien dać zabezpieczenie na kwotę równającą się wysokości żądanego kredytu powiększoną o 20% na ewentualne odsetki zwłoki i koszta realizacji zabezpieczenia.

Powiększenie zabezpieczenia o 20% nie dotyczy papierów wartościowych, które mogą być przyjmowane w wysokości ustalonej obwieszczeniami Ministra Skarbu.

V. Zabezpieczenie w papierach wartościowych i listach gwarancyjnych.

W wypadku, gdy chodzi o kredyt za zabezpieczeniem w postaci pożyczek państwowych albo innych papierów wartościowych lub zabezpieczeniem bankowem (listem gwarancyjnym), należy wnieść do właściwej Izby Skarbowej (Wydziału Skarbowego) prośbę (wzór Nr. I.) przy dołączeniu papierów wartościowych względnie notarjalnie legalizowanego listu gwarancyjnego jednej z instytucji finansowych, względnie osób finansowo silnych, ułożonego ściśle wedle wzoru Nr. II.

O wysokości ceny, do jakiej mogą być przyjmowane państwowe papiery wartościowe na zabezpieczenie kredytu, zawiadamia się Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) obwieszczeniami Ministra Skarbu.

Ponadto do prośby dołączyć należy zaświadczenie właściwego Państwowego Magazynu (Fabryki, względnie Skarbowego Zakładu sprzedaży) wyrobów tytoniowych, stwierdzające na podstawie ksiąg przeciętną wartość jednomiesięcznego poboru wyrobów tytoniowych przedsiębiorstwa ubiegającego się o kredyt w roku ubiegłym. Wymienione władze przesyłać będą przedłożone papiery wartościowe lub listy gwarancyjne do Departamentu Obrotu Pieniężnego Ministerstwa Skarbu w celu wydania opinji, czy papiery wartościowe, względnie gwarancja odnośnej instytucji finansowej, względnie osoby finansowo silnej, stanowią dostateczne zabezpieczenie dla Skarbu Państwa i na jak długi okres czasu.

W razie przychylnego zaopinjowania papierów wartościowych lub listu gwarancyjnego przez wspomniany Departament Ministerstwa Skarbu, Izba Skarbowa (Wydział Skarbowy) zawiadomi ubiegającego się o kredyt promesą (wzór Nr. V.a, względnie Vb.) przy dołączeniu jej odpisu o przyznaniu mu bezprocentowego kredytu,, w wysokości nie przekraczającej ustalonej w punkcie III normy maksymalnego kredytu, oraz wartości zabezpieczenia z uwzględnieniem wymogu przewidzianego w punkcie IV.

Po nadesłaniu deklaracji zamieszczonej na odpisie promesy o przyjęciu do wiadomości warunków promesy i przedłożeniu wymienionych tam dokumentów (wzór V. a, wzgl. V b.) winny Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) zawiadamiać o przyznaniu kredytu właściwy Państwowy Magazyn (Fabrykę lub Skarbowy Zakład sprzedaży) wyrobów tytoniowych pismem wedle wzoru Nr. VI., zaś odpis tegoż przesyłać interesowanemu i Wydziałowi IV-mu Dyr. Pol. Mon. Tyt., temu ostatniemu z odpisem promesy.

VII. Zabezpieczenie hipoteczne.

W celu uzyskania kredytu za zabezpieczeniem (zastawem) hipotecznem winien ubiegający się o kredyt wnieść do właściwej Izby Skarbowej (Wydziału Skarbowego) prośbę wedle wzoru Nr. I przy dołączeniu wyciągu z księgi gruntowej oraz wyniku urzędowego oszacowania, o ile takie posiada.

Oszacowanie objektów zaofiarowanych jako zabezpieczenie winno być na obszarze b. zaboru austr. i pruskiego przeprowadzone sądownie na koszt ubiegającego się o kredyt. Gdy oszacowanie takie ma charakter szacunku technicznego, to dla ostatecznego ustalenia szacunkowej wartości nieruchomości miarodajnym będzie końcowy wynik cyfrowy ekspertyzy, zmniejszony o 50%, o ile zaś oszacowanie dokonane było tylko dla ustalenia wartości obiegowej szacowanego objektu, to ostateczny wynik może być przyjęty bez zmian jako wartość danej nieruchomości.

Na obszarze b. zaboru rosyjskiego mogą Izby Skarbowe bez przeprowadzenia osobnego oszacowania przyjąć za miarodajne oszacowanie urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych przyjęte do wymiaru podatku majątkowego z powiększeniem szacunku — odnośnie do nieruchomości ziemskich — o 50%, nieruchomości miejskich o 100%, co do nieruchomości zaś fabrycznych — bez zmiany, lecz z wyłączeniem oceny urządzenia fabrycznego.

Również mogą Izby przyjąć za miarodajne oszacowania dokonane przez instytucje kredytu długoterminowego. O ile w tych szacunkach nie została uwzględniona wartość budynków, przyjąć ją można w wysokości szacunku sporządzonego przez zakład ubezpieczeń o charakterze publiczno prawnym.

W braku danych szacunkowych wyżej wymienionych mogą być na obszarze całego Państwa przyjmowane szacunki sporządzone przez kompetentne w odnośnych zakresach urzędy państwowe (np. okręgowe dyrekcje robót publicznych), w ostateczności zaś mogą Izby zarządzić oszacowanie nieruchomości przez osobną komisję na koszt petenta. W tym ostatnim wypadku w skład komisji wchodzą naczelnik urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych, jako przewodniczący, jeden przedstawiciel Państwowego Zakładu Ubezpieczeń i zaproponowany przez interesowanego znawca, jako członkowie.

Gdyby żaden z powyższych sposobów oszacowania wartości danego objektu nie dał się zastosować, Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego określi wyjątkowe normy oszacowania.

Przed przystąpieniem do oszacowania, o ile jest ono konieczne, należy zażądać od starającego się o kredyt złożenia odpowiedniej zaliczki na koszta z oszacowaniem połączone, przyczem mają analogicznie znaleść zastosowanie postanowienia rozporządzenia Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu z dnia 21 września 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 863) zmienionego rozporządzeniem z dnia 18 lutego 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz .151) .

Rozpatrując prośbę wraz z wymienionymi dokumentami przedewszystkiem stwierdzić należy, czy prawo własności osoby, która ustanawia na danej nieruchomości prawo zastawu dla pokredytowanej ceny kupna materjałów tytoniowych, nie podlega ograniczeniom. Następnie od wartości nieruchomości ustalonej przez oszacowanie należy — o ile tego przy oszacowaniu nie uwzględniono — odjąć wartość szacunkową służebności (np. prawa użytkowania), zaintabulowanych praw najmu i innych ciężarów realnych, obciążających daną nieruchomość, względnie oznaczyć wartość, jaką ma nieruchomość przy utrzymaniu w mocy owych obciążeń. W końcu należy przestrzegać zasady, że udzielić się mający kredyt ma mieścić się przy budynkach (i placach podbudowlanych) w połowie, a przy gruntach w dwóch trzecich częściach wartości nieruchomości wypośrodkowanej w sposób wyżej podany. Od kwoty jednak wyrażającej tę połowę (względnie 2/3 części) należy wpierw odjąć kwoty podatków i innych perjodycznych danin publicznych oraz zaległych nieperjodycznych danin publicznych wraz z dodatkami i wszystkiemi należytościami ubocznemi, którym to kwotom w myśl istniejących przepisów przysługuje nawet bez wpisu do ksiąg hipotecznych pierwszeństwo uprzywilejowane do licytacyjnej ceny kupna odnośnej nieruchomości.

Następnie odjąć należy z tej połowy, (względnie 2/3) wartość obciążeń hipotecznych poprzedzających wpis dla zabezpieczenia kredytu obliczoną z należytościami ubocznemi. Potrącić też należy przynajmniej 20% udzielić się mającego kredytu na koszty egzekucji i ewent. odsetki zwłoki.

Zwracać przytem należy uwagę nietylko na już wpisane prawa zastawu, ale i na adnotacje przymusowej licytacji uwidocznione w księdze.

W celu określenia wartości przedwojennych obciążeń hipotecznych wyrażonych w walutach państw zaborczych należy zastosować rozporządzenie Ministra Skarbu z 25 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30 poz. 213).

Przykład:

Oszacowanie 60.000 zł., obciążenie poprzedzające wpis 10.000 zł., po potrąceniu z połowy, względnie 2/3, tj. 30.000 względnie 40.000 obciążenia, otrzymujemy jako podstawę zabezpieczenia 20.000 zł. względnie 30.000, a po uwzględnieniu 20% na koszta egze-

kucji i odsetek — pozostaje 16.650 względnie 25.000 zł. jako maksymalna wysokość kredytu, który przy tem zabezpieczeniu mógłby być przyznany. Rozumie się, że wpis hipoteczny obejmować musi owe 20% na koszta egzekucji i ewentualnych odsetek; w danym przykładzie uskuteczniony być musi wpis na 20.000 względnie 30.000 zł.

Przy przyjmowaniu gwarancyj hipotecznych należy przyjąć jako wytyczną przy rozpatrywaniu aktów oszacowań i dokumentów hipotecznych jak najdalej idącą ostrożność, by Skarb Państwa był dostatecznie i w sposób prawidłowy zabezpieczony. Dlatego, o ileby w poszczególnym wypadku nasunęła się jakakolwiek wątpliwość co do ustalenia wartości nieruchomości (zwłaszcza z uwagi na konieczność uprzedniego przerachowania obciążeń hipotecznych) i wypośrodkowania stąd wysokości przyznać się mającego kredytu należy całą sprawę wraz z dokumentami przesłać Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej do wypowiedzenia się.

Niezależnie od ograniczenia wysokości kredytu od dostarczonego zabezpieczenia hipotecznego należy jeszcze zastosować przepisaną w ustępie III normę maksymalnego kredytu zależną od obrotu danego przedsiębiorstwa.

Po rozpatrzeniu prośby i ustaleniu na podstawie dokumentów wysokości kredytu — w wypadkach wątpliwych po otrzymaniu przychylnej opinji Prokuratorji Generalnej zawiadamiać będą Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) interesowanych promesą według wzoru V a, względnie V b, przy dołączeniu jej odpisu, o przyznaniu bezprocentowego kredytu.

Po nadesłaniu przez ubiegającego się o kredyt deklaracji zamieszczonej na odpisie promesy o przyjęciu do wiadomości warunków promesy i po przedłożeniu wymienionych tam dokumentów, winny Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) postąpić w sposób określony w ustępie ostatnim punktu V.

Na obszarze b. zaboru rosyjskiego dokument zastawu winien sprządzić notarjusz w formie aktu notarjalnego (wedle wskazówek zawartych we wzorze Nr. V b), a w zapisie kaucji hipotecznej winien ubiegający się o kredyt umieścić klauzulę, iż zgadza się, by księgi Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego względnie odnośnego państwowego Magazynu wyrobów tytoniowych, stanowiły we wzajemnych stosunkach zupełny dowód prawny, wobec czego Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego, względnie Izba Skarbowa (Wydział Skarbwy), będą mogły w każdym czasie, kiedy uznają to za niezbędne, na zasadzie rachunków z tych ksiąg i na swój jednostronny wniosek zamienić kaucję na czysty wpis hipoteczny do wysokości sumy wskazanej w rachunku, która to suma stanowić będzie dług stanowczy i wymagalny niezwłocznie z chwilą sporządzenia rachunku.

Rozumie się samo przez się, że zastaw hipoteczny ustanowić może zamiast koncesjonarjusza także osoba trzecia, a w tym wypadku winna władza skarbowa zażądać, aby w odnośnym dokumencie zastawu (wzór Nr. IV) wyraźnie zaznaczono, iż osoba ta niezależnie od odpowiedzilności hipotecznej przyjmuje na siebie odpowiedzialność solidarną całym swoim majątkiem.

Jeżeli na realności, na której ustanowiono zastaw hipoteczny, znajdują się zabudowania, winien koncesjonarjusz dołączyć do wyciągu z księgi gruntowej dowód, że zabudowania te ubezpieczone zostały od ognia do kwoty pokrywającej skarbowe prawo zastawu w części przypadającej według ustalonej wartości na te zabudowania i wykazać się wobec Izby Skarbowej (Wydziału Skarbowego) najpóźniej w lutym każdego roku z uiszczenia rat asekuracyjnych.

Niezależnie od powyższych wymogów winna być na dowodzie ubezpieczenia umieszczona klauzula uskuteczniona przez zakład ubezpieczeń na wniosek ubezpieczającego, że odszkodowanie pogorzelowe nie może być wypłacone bez zgody odnośnej władzy udzielającej kredytu, — o ile takiej klauzuli nie zastrzegła sobie już osoba, na rzecz której dokonany jest wcześniejszy wpis w księdze hipotecznej.

VII. Przechowywanie dokumentów zabezpieczenia.

Przedłożone przez kredytarjusza papiery wartościowe, listy gwarancyjne, dokumenty zastawne wraz z dokumentami hipotecznemi przesyłać będą Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) najbliższej kasie skarbowej do przechowania.

VIII. Informacje w sprawie kredytu.

W celu zaoszczędzenia petentom ewent. niepotrzebnych wydatków połączonych ze staraniem się o uzyskanie kredytu wskazanem jest, by petenci poprzednio informowali się w krótkiej drodze u referenta odnośnej władzy skarbowej w kwestji wymogów udzielania kredytu.

IX. Cofnięcie kredytu i spłata pokredytowanych sum.

Cofnięcie kredytu i spłata sum pokredytowanych następuje:

1) w chwili rozwiązania stosunku umownego z koncesjonarjuszem,
2) w razie całkowitego lub częściowego zrzeczenia się przez koncesjonarjusza dalszego korzystania z kredytu,
3) w razie całkowitego lub częściowego odwołania kredytu przez władze skarbowe udzielające kredytu, względnie Dyr. Pol. Mon. Tyt.

O odwołaniu, względnie zrzeczeniu się kredytu winna być natychmiast zawiadomiona Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego i odnośny magazyn lub fabryka, względnie skarbowy zakład sprzedaży wyrobów tytoniowych.

X. Odwołanie kredytu.

Odwołanie kredytu w myśl działu IX p. 3. może nastąpić każdego czasu, a musi nastąpić, jeżeli kredyt udzielony został na podstawie zabezpieczenia bankowego (listu gwarancyjnego) terminowo ograniczonego. W tym ostatnim wypadku kredyt winien być odwołany na 30 dni przed upływem terminu ważności listu gwarancyjnego, o ile koncesjonarjusz przedtem nie postara się o prolongatę listu gwarancnjego, względnie o inne zabezpieczenie.

W razie odwołania kredytu po myśli działu IX p. 3 władza skarbowa wyznaczy koncesjonarjuszowi termin, najwyżej w granicach do 21 dni, do całkowitego pokrycia kredytu, zastrzegając, że po bezskutecznym upływie tego terminu będą mu zaliczone odsetki zwłoki (§ 6. rozporządzenia), wstrzymane zostanie wydawanie towaru i za gotówkę—i pozbawi się go prawa korzystania z kredytu.

Jeśli w wyznaczonym terminie koncesjonarjusz pokredytowanej kwoty nie uiści i nie przedstawi Izbie Skarbowej (Wydziałowi Skarbowemu) dowodów wpłaty (poświadczenia dla wpłacającego P. K. O.) podejmie władza skarbowa złożone w kasie skarbowej listy gwarancyjne, dokumenty zastawu z papierami wartościowemi lub dokumentami hipotecznemi i skieruje je do Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, względnie do właściwego terytorjalnie oddziału tejże Prokuratorji z prośbą o wdrożenie kroków zmierzających do zrealizowania pretensji Skarbu Państwa i procentów zwłoki w drodze przymusowej.

O spłaceniu, względnie niespłaceniu kredytu i skierowaniu sprawy do Prokuratorji zawiadomią Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) natychmiast Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego i odnośny magazyn, fabrykę lub skarbowy zakład sprzedaży wyrobów tytoniowych.

W razie niespłacenia kredytu wstrzymuje magazyn lub fabryka, względnie zakład sprzedaży wydawanie towaru koncesjonarjuszowi aż do czasu zupełnego wyrównania kredytu, zaś władza skarbowa wydaje ewentualnie zrządzenia potrzebne dla należytego zaopatrzenia odnośnego rejonu w wyroby tytoniowe.

Przywrócenie kredytu może nastąpić tylko wyjątkowo przez Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego na uzasadniony wniosek Izby Skarbowej (Wydziału Skarbowego).

Przy natychmiastowem rozwiązaniu stosunku kontraktowego z koncesjonarjuszem władza skarbowa, cofając mu kredyt, zarządzi równocześnie z wyznaczeniem terminu do spłaty sum pokredytowanych również wstrzymanie wydawania towaru i za gotówkę. Zarządzenie takie wydać też należy w wypadku, gdy koncesjonarjuszowi korzystającemu z kredytu zagraża zupełna upadłość i niewypłacalność.

XI. Obowiązki koncesjonarjusza korzystającego z kredytu.

Obowiązkiem Państwowych Magazynów lub Fabryk, względnie Skarbowych Zakładów Sprzedaży wyrobów tytoniowych będzie ścisłe przestrzeganie zasady, że koncesjonarjusz w ciągu każdego miesiąca winien pobrać wyrobów tytoniowych przynajmniej za kwotę udzielonego kredytu.

W razie niezastosowania się koncesjonarjusza do tego obowiązku doniesie o tem Państwowy Magazyn względnie Państwowa Fabryka lub Skarbowy Zakład Sprzedaży wyrobów tytoniowych niezwłocznie Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego oraz władzy, która kredytu udzieliła, a ta natychmiast podda rewizji sprawę wysokości kredytu i zażąda spłaty (całkowitej lub częściowej) pokredytowanych sum w zakreślonym terminie.

W celu zapobieżenia nadużyciom i wykorzystywaniu kredytu na inne cele winno przedsiębiorstwo, korzystające z kredytu przy każdorazowej kontroli wykazać czy ma pokrycie udzielonego kredytu w towarze, w gotówce lub też w wierzytelnościach u detalistów. W razie stwierdzenia nadużywania kredytu przez przedsiębiorstwo zostanie mu kredyt odwołany przez władzę skarbową, która kredytu udzieliła.

XII. Zarachowanie bezprocentowego kredytu.

Państwowe Magazyny, Fabryki, względnie Skarbowe Zakłady Sprzedaży wyrobów tytoniowych notować będą przyznane przez Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) kredyty na podstawie otrzymanych pism (wzór Nr. VI) w księdze likwidacyjnej (§ 151. Instr. materjałowej dla Urzędów i Zakładów Pol. Mon. Tyt.)

Towar pokredytowany wydadzą Magazyny w całości, ewent. partjami,do wysokości wymienionej w piśmie wyżej przytoczonem i zanotują te zamówienia kredytowe w księdze likwidacyjnej, w której oczywiście winny być też notowane wszelkie zmiany dotyczące kredytu danego przedsiębiorcy.

Z formy kredytu wynika, że niedopuszczalne jest pozostawianie przy realizowaniu zamówień kredytowych niedoborów, które muszą być uważane za przekroczenie wysokości przyznanego kredytu. Możliwe zaś są nadpłaty, które dla koncesjonarjusza korzystającego z kredytu są częściową spłatą pełnego kredytu i przy najbliższem zamówieniu będzie on mógł wyczerpać go do pełnej wysokości.

Przy realizowaniu kredytu częściami (na raty) Państwowy Magazyn, Fabryka, względnie Skarbowy Zakład Sprzedaży wyrobów tytoniowych wpisze na ostatniej stronie zamówienia do ostatniej rubryki „pozostaje kredyt" — przy pierwszej racie, — całkwitą należność tego zamówienia. W następnem zamówieniu sumę tej należności wpisać należy do rubryki „kredyt do spłacenia", dodać do sum należności za wyroby i za opakowanie wydane hurtownikowi na podstawie tego drugiego zamówienia i łączną sumę należności wpisać do rubryki „pozostaje kredyt" i t. d. aż do wyczerpania kredytu.

Przy częściowej lub całkowitej spłacie kredytu i ponownym poborze towaru na kredyt należy postąpić jak wyżej, wpisując tylko wpłaconą sumę do rubryki „spłacony kredyt" z podaniem dat i sum poszczególnych wpłat do P. K. O., a w rubryce „pozostaje kredyt" wyprowadzić całkowitą sumę wyczerpanego kredytu, którą to sumę należy wpisać do rubryki 24 księgi likwidacyjnej.

W ten sposób w każdem zamówieniu będzie uwidoczniony faktyczny stan zadłużenia i tem samem odpada potrzeba prowadzenia księgi pomocniczej kredytów.

XIII. Przepisy przejściowe.

Władze skarbowe wezwą natychmiast wszystkich koncesjonarjuszów korzystających dotąd z kredytu terminowego na warunkach okólnika z dnia 14/XII 1923 r. L. 5132/Pr/IV/23 (Dz. U. Min. Skarbu Nr. 1 Poz. 51 z r. 1924), by w terminie jak najkrótszym wnieśli udokumentowane podanie o przyznanie im bez-

procentowego kredytu na warunkach niniejszego okólnika, albo też, aby złożyli oświadczenie, że nie zamierzają więcej korzystać z kredytu.

Jeśli koncesjonarjusz pragnie korzystać z nowego kredytu za dotychczasowem zabezpieczeniem hipotecznem, wówczas zbędne jest przeprowadzenie nowego oszacowania nieruchomości, — o ile oczywiście nie nasuwają się jakie wątpliwości co do dawnego oszacowania—i oprzeć się można przy wymiarze kredytu na dawnem oszacowaniu. Również niekoniecznie jest dokonywanie całkiem nowego wpisu prawa zastawu (ewikcji) w księdze hipotecznej, jeśli dotychczasowy wpis odpowiada nowemu dokumentowi zastawu, względnie zapisowi ewikcji hipotecznej sporządzonemu drogą aktu notarjalnego, a wystarczy wtedy tylko umieszczenie w księdze hipotęcznej adnotacji stwierdzającej, że wpis obejmuje też zobowązania wynikające z tego nowego dokumentu zastawu (zapisu ewikcji).

Aż do czasu przyznania koncesjonarjuszowi nowego kredytu korzystać on może z kredytu na dawnych warunkach, o ile oczywiście zabezpieczenie na to pozwala, nie dłużej jednak niż do 31 grudnia 1928 roku.

Jeśli koncesjonarjusz korzystał dotąd z większego kredytu, niż pozwala norma maksymalnego kredytu w p. III, władza skarbowa, przyznając koncesjonarjuszowi kredyt na warunkach niniejszego okólnika w tej maksymalnej wysokości, wyznaczy mu odpowiedni (najwyżej 21-dniowy) termin do spłacenia tej nadwyżki pod rygorem odebrania kredytu i zawiadomi o tem odnośny Magazyn (Fabrykę, względnie Skarbowy Zakład Sprzedaży wyrobów tytoniowych) i Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego.

7 załączników

Dyrektor Polskiego Monopolu Tytoniowego:

(—) Dr. Kreutz

WZÓR Nr. I-szy

Do Izby Skarbowej Wydz. IV-ty

(Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego)

Wydział Skarbowy

w . . . .

Niżej podpisany, jako właściciel koncesji na hurtownię tytoniową (sklep tytoniowy) w . . . uprasza Izbę Skarbową (Wydział Skarbowy), aby stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 września 1928 o przyznawaniu koncesjonowanym sprzedawcom wyrobów tytoniowych kredytu na pobór tych wyrobów oraz o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 20 czerwca 1927 o organizacji i zakresie działania Izb Skarbowych i podległych Izbom Urzędów Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 790) i na warunkach okólnika Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dnia 31/X 1928 L. 23318/IV/1/28 przyznała podpisanemu bezprocentowy kredyt na pobór wyrobów tytoniowych w Państwowym Magazynie (Fabryce) Wyrobów Tytoniowych w . . . w ilości, której wartość netto t. j. z potrąceniem prowizji, nie przekracza kwoty . . . złotych (słownie . . . . złotych).

Na zabezpieczenie tego kredytu ofiaruje podpisany . . . . : (wymienić szczegółowo rodzaj poręki, a więc gwarancję bankową, hipotekę, papiery wartościowe) i w tym celu załącza list gwarancyjny . . . . (wymienić instytucję gwarantującą) z daty . . na kwotę . . . . . . złotych opiewający (albo przy hipotece) wyciąg hipoteczny nieruchomości . . . . (określić dokładnie nieruchomość), wierzytelny odpis protokółu oszacowania wartości hipoteki z daty . . . . przeprowadzonego przez . . . . oraz polisę asekuracyjną na dowód, że znajdujące się na powyższej realności budynki zostały ubezpieczone od ognia na kwotę . . . . złotych (kwota ta powinna być tej wysokości, by prawo zastawu Skarbu Państwa było nią pokryte w części przypadającej według ustalonej wartości na te budynki.)

(albo przy papierach wartościowych): dokument zastawu z daty . . . . w przepisanej formie wystawiony (według wzoru Nr. III). (Jeżeli zastaw polega na hipotece) Dokument zastawu w przepisanej formie wystawiony, dołączony zostanie po uwiadomieniu podpisanego, że ofiarowana hipoteka została uznana przez Izbę Skarbową (Wydział Skarbowy) za odpowiednią.

. . . .

(Data) (Podpis)

Państwowy Magazyn (Fabryka) Wyrobów Tytoniowych w . . . . . stwierdza, że wyżej podana wysokość kredytu nie przekracza w przybliżeniu ½ (połowy) przeciętnego miesięcznego poboru hurtowni Nr. . . w . . . . .

. . . .

(Data) (Podpis)

WZÓR Nr. II.

LIST GWARANCYJNY.

. . . . jako właściciel koncesji na hurtownię tytoniową (sklep tytoniowy) w . . . . . , , , otrzymuje bezprocentowy kredyt na pobór wyrobów tytoniowych w Państwowym Magazynie (Fabryce) Wyrobów Tytoniowych w . . . . do wartości . . . . . , złotych, słownie , ... , złotych pod istniejącemi na ten wypadek lub w przyszłości przez władze skarbowe oraz Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego oznaczyć się mającemi warunkami i zastrzeżeniami.

Podpisani (nazwiska i imiona osób wystawiających list gwarancyjny) jako wykazani. . . . (wymienić formalną podstawę legitymacji prawnej tych osób, jak statut instytucji, rejestr handlowy, pełnomocnictwo i t. p.)zastępcy (ewentualnie pełnomo-

cnicy i t. p.) . . . . (wymienić firmę instytucji gwarantującej) oświadczamy niniejszem, imieniem tegoż (tejże), iż . . . . . (wymienić firmę instytucji gwarantującej) przyjmuje wobec Skarbu Państwa solidarną porękę do wysokości sumy . . . . , o 20% większej niż wysokość kredytu*) za należytą i terminową zapłatę wszelkich kwot z wszelkiemi należytościami ubocznemi, jak procentami, procentami zwłoki, karami konwencjonalnemi, kosztami sądowemi i t. p., do których uiszczenia . . . . (wymienić zobowiązanego) z tytułu niezapłaconej przezeń ceny kupna wyrobów tytoniowych pobranych na kredyt do maksymalnej kwoty . . . . każdocześnie będzie zobowiązany i zobowiązuje się dłużną z tego tytułu kwotę na żądanie . . . . wpłacić w ciągu . dni na rachunek Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego w P. K. O. Nr. 30.200.

Tę solidarną porękę przyjmuje . . . . (instytucja gwarantująca) z tytułu niezapłaconej przez właściciela koncesji ceny kupna wyrobów tytoniowych, jakie pobrane zostaną przezeń na kredyt w czasie do . . . . .

(Firma instytucji gwarantującej) zrzeka się prawa żądania uprzedniego pozywania przez Skarb Państwa . . . . (wymienić osobę, której udzielono kredytu) i rozstrząsania jego (jej) majątku, niemniej prawa żądania rozdzielenia skargi między kilku ręczycieli, o ileby takie prawo bez tego jemu (jej) służyło. Zwolnienie przez Skarb Państwa istniejących, możliwie już obecnie, lub mogących powstać w przyszłości innych zabezpieczeń dla poręczonego niniejszem zobowiązania . . . . (koncesjonarjusza), jak praw zastawu, przywilejów, hipoteki, poręki i t. p. nie będzie uzasadniało dla . . . . (firma instytucji gwarantującej) ani zwolnienia z poręki, ani jakichkolwiek zarzutów lub roszczeń. Dla rozstrzygnięcia wszelkich sporów mogących wyniknąć z niniejszego poręczenia będą wyłącznie kompetentne sądy rzeczowo-właściwe w siedzibie Prokuratorji Generalnej R. P. w . . . . (wzgl. Oddziału Prokuratorji Generalnej R. P. w . . . . . .).

. . . .
Data i podpisy pod stampilją stemplową

. . . .
Klauzula uwierzytelniająca podpisy.

*) Przyjmowane też mogą być takie listy gwaracyjne, w których gwarancja została udzielona nie do wysokości pewnej ściśle określonej sumy, lecz w których odnośna instytucja przyjęła na siebie solidarną porękę za należyte i terminowe uiszczenie wszelkich pretensji Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego do koncesjonarjusza z tytułu niespłaconego kredytu wraz z należytościami ubocznemi. W danym wypadku należałoby w powyższym wzorze skreślić po słowach „przyjmując wobec Skarbu Państwa solidarną porękę" słowa „do wysokości sumy . . . ."

Przyjęty oczywiście może być taki list gwarancyjny, w którym instytucja gwarantująca oprócz solidarnej poręki do wysokości przyznanego kredytu za należytą i terminową spłatę kwot pokredytowanych przyjmuje nadto solidarną porękę za zapłatę wszelkich należytości ubocznych, jak procenty, odsetki zwłoki, kary konwencjonalne, koszta sądowe i t. p., do których uiszczenia z tytułu niespłaconego kredytu dłużnik główny każdocześnie będzie zobowiązany.

WZÓR Nr. III

DOKUMENT ZASTAWU.

Podpisanemu . . . . (nazwisko, charakter, miejsce zamieszkania), jako właścicielowi koncesji na hurtownię tytoniową (sklep tytoniowy) w . . . . udzielono rozporządzeniem Izby Skarbowej (Wydziału Skarbowego) w . . . . z dnia . . . . . L: . . . . . bezprocentowego kredytu na pobór wyrobów tytoniowych z Państwowego Magazynu (Fabryki) wyrobów tytoniowych w . . . . do wartości . . . . . . złotych, słownie . . . . złotych pod istniejącymi na ten wypadek lub w przyszłości przez władze skarbowe oraz Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego oznaczyć się mającymi warunkami i zastrzeżeniami.

Podpisany jest obowiązany złożyć zabezpieczenie tego kredytu.

Podpisany daje więc niniejszem Skarbowi Państwa w zastaw na zabezpieczenie wspomnianego kredytu w wysokości . . . . złotych słownie . . . . złotych wraz z procentami zwłoki i wszelkiemi kosztami ściągnięcia według obowiązujących przepisów (dokładne oznaczenie papierów wartościowych według wszelkich ich znamion) . . . . które celem uzyskania prawa zastawu złożono . . . . (oznaczenie kasy).

Podpisany oświadcza dalej, że zgadza się z tem, aby w razie odwołania kredytu i niezapłacenia równowartości pokredytowanego towaru w przepisanym terminie wraz z wszelkiemi ubocznemi należytościami Skarb Państwa bez dalszych kroków był uprawniony, szczególnie bez jakiejkolwiek sądowej interwencji, sprzedać podane wyżej papiery wartościowe według kursu giełdowego i z uzyskanej ceny zaspokoić zaległości wraz z wszelkiemi ubocznemi należytościami. We wszystkich sporach prawnych, które nie należą według ustaw pod wyłączny sąd, będą w pierwszej instancji wyłącznie kompetentnymi sądy przedmiotowo właściwe znajdujące się w siedzibie Prokuratorji Generalnej R. P. . . . . . , (wzgl. Oddziału Prokuratorji Generalnej R. P. w . . . .

W dowód czego uwierzytelniony podpis

. . . .
Data Podpis

. . . .
Notarjalna klauzula zawierzytelniająca.

WZÓR Nr .IV

(Dla całego obszaru Państwa z wyjątkiem b. zaboru rosyjskiego)

DOKUMENT ZASTAWU

Podpisanemu . . . . (nazwisko, charakter miejsce zamieszkania), jako właścicielowi koncesji na hurtownię tytoniową (sklep tytoniowy) w . . . . . . udzielono rozporządzeniem Izby Skarbowej (Wydziału Skarbowego) w . . . . z dnia . . . . L: . . . . . bezprocentowgo kredytu na pobór wyrobów tytoniowych z Państwowego Magazynu wyrobów tytoniowych w . . . . .do wartości . . . . złotych, słownie . . . . złotych pod istniejącymi na ten wypadek lub w przyszłości przez władze skarbowe oraz Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego oznaczyć się mającymi warunkami i zastrzeżeniami.

Podpisany jest obowiązany złożyć zabezpieczenie tego kredytu.

Podpisany . . . . ustanawia więc niniejszem na zabezpieczenie wspomnianego kredytu w wysokości. . . . . . złotych słownie . . . . . . złotych wraz z procentami zwłoki i wszelkiemi kosztami ściągnięcia według obowiązujących przepisów . . . . (dokładne oznaczenie realności) jako hipotekę i udziela swego pozwolenia, aby na oznaczonej właśnie realności mogło być wprost zaintabulowane dla Skarbu Państwa bezwarunkowe prawo zastawu dla sumy kaucyjnej . . . . złotych, słownie . . . . złotych, służące na zabezpieczenie udzielonego kredytu w wysokości . . . . złotych wraz z procentami zwłoki i kosztami ściągnięcia według obowiązujących przepisów.

Jednocześne podpisany oświadcza, iż zgadza się na to, że księgi rachunkowe Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, względnie odnośnego Państwowego Magazynu (Fabryki) wyrobów tytoniowych stanowić będą we wzajemnych stosunkach zupełny dowód prawny, wobec czego Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego, względnie Izba Skarbwa (Wydział Skarbowy) będą mogły w każdym czasie, kiedy uznają to za niezbędne, na podstawie rachunków z ksiąg Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego, względnie odnośnego Państwowego Magazynu (Fabryki) wyrobów tytoniowych i na swój jednostronny wniosek zamienić kaucję na czysty wpis hipoteczny do wysokości sumy wskazanej w rachunku, która to suma stanowić będzie dług stanowczy i wymagalny niezwłocznie z chwilą sporządzenia rachunku.

(O ile zastaw hipoteczny ustanawia osoba trzecia, należy umieścić dodatek, iż osoba ta niezależnie od odpowiedzialności hipotecznej przyjmuje na siebie osobistą odpowiedzialność solidarną z całego swego majątku).

We wszystkich sporach prawnych, które nie należą według ustawy pod wyłączny sąd, będą w pierwszej instancji wyłącznie kompetentnemi sądy przedmiotowo-właściwe znajdujące się w siedzibie Prokuratorji Generalnej R. P . w . . . . (wzgl. Oddziału Prokuratorji Generalnej R. P. w . . . .).

W dowód czego uwierzytelniony podpis

. . . .

Data Podpis

. . . .

Notarjalna klauzula zawierzytelniająca.

WZÓR Nr. Va (Promesa)

(Dla całego terytorjum Państwa z wyjątkiem b. zaboru rosyjskiego)

L: . . . Data . . . . . .

Do

P. . . . .

koncesjonarjusza hurtowni tytoniowej (sklepu tytoniowego)

w . . . .

Na prośbę Pana z dnia . . . . 19. . i na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 września 1928 r. o przyznawaniu koncesjonowanym sprzedawcom wyrobów tytoniowych kredytu na pobór tych wyrobów oraz o częściowej zmianie rozporządzenia z dn. 20 czerwca 1927 r. o organizacji i zakresie działania izb skarbowych i podległych izbom urzędów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 790) oraz orzeczenia Ministerstwa Skarbu, Departamentu Obrotu Pieniężnego z dnia . . . . . . L . . . . . udziela się Panu z dniem dzisiejszym bezprocentowego kredytu na pobór wyrobów tytoniowych z Państwowego Magazynu (Fabryki) Wyrobów Tytoniowych w . . . . do wartości . . . . . złotych, słownie . . . . złotych na warunkach określonych w okólniku Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dnia 31.X.1928 L: 23318.IV.28.

1) Z kredytu tego będzie Pan korzystał w ten sposób, że po pobraniu wrobów tytoniowych na kredyt do pełnej wysokości wyżej wymienionej może Pan w miarę całkowitej lub częściowej spłaty przyznanego kredytu pobierać dalej na kredyt towar najwyżej za kwotę, jaką Pan wpłacił na całkowitą lub częściową spłatę przyznanego kredytu.

Ponieważ kredyt ten przyznany jest tylko na pobór wyrobów tytoniowych, zobowiązuje się Pan pod rygorem wypowiedzenia kredytu każdego miesiąca pobrać wyrobów tytoniowych przynajmniej za kwotę przyznanego kredytu oraz każdocześnie wykazać, że przyznany kredyt ma pokrycie w towarze, lub gotówce, albo też w wierzytelnościach u detalistów, jeśli hurtownia ze swej strony udziela kredytu detalistom.

2) Kredyt niniejszem Panu udzielony może być odwołany każdego czasu bez podania powodów. W wypadku usunięcia Pana wzgl. wypowiedzenia Panu koncesji zostaje tem samem cofnięty kredyt. W razie częściowego lub całkowitego odwołania kredytu zobowiązuje się Pan spłacić pokredytowaną kwotę w terminie wyznaczonym przez Izbę Skarbową (Wydział Skarbowy). Po bezskutecznym upływie tego terminu zaliczać się będzie odsetki zwłoki ustalone w wymienionem rozporządzeniu.

Z drugiej strony przysługuje Panu prawo umorzyć częściowo lub całkowicie udzielony kredyt w każdej chwili przez częściową lub całkowitą spłatę pokredytowanej kwoty.

3) Na zabezpieczenie przyznanego Panu niniejszem kredytu przyjmuje Skarb Państwa dołączony do powołanej na wstępie prośby Pańskiej list gwarancyjny . . . . . . (wymienić osobę gwarantującą) z daty . . . .

Skarb Państwa uprawniony jest każdego czasu ustalony przez Skarb Państwa dług ściągnąć po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do spłaty kredytu wprost od powyższej instytucji poręczającej bez sądowej interwencji i bez dalszego wzywania Pana.

(albo przy papierach wartościowych) Na zabezpieczenie przyznanego Panu niniejszem kredytu przyjmuje Skarb Państwa w zastaw dołączone do prośby Pańskiej papiery wartościowe (wymienić je) . . . . i wzywa Pana, aby Pan wystawił w przepisanej formie dokument zastawu (wzór Nr. III).

Skarb Państwa uprawniony jest każdego czasu ustalony przez Skarb Państwa dług po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do spłaty kredytu pokryć, bez sądowej interwencji i bez dalszego wzywania Pana, przez sprzedaż tych papierów wartościowych po każdoczesnym kursie. (albo przy hipotece) Na zabezpieczenie przyznanego Panu niniejszem kredytu przyjmuje Skarb Państwa na podstawie dokumentu oszacowania ofiarowaną pismem Pana na wstępie cytowanem na zastaw hipoteczny realność . . . . (wymienić dokładnie). Izba Skarbowa (Wydział Skarbowy) wzywa Pana za zwrotem odnośnego wyciągu hipotecznego, aby Pan wystawił w przepisanej formie dokument zastawu (Wzór Nr. IV), postarał się własnym kosztem o hipoteczny wpis prawa zastawu na rzecz Skarbu Państwa i przedłożył Izbie Skarbowej, (Wydziałowi Skarbowemu) uchwałę hipoteczną wraz z uzupełnionym wyciągiem z księgi gruntowej, wykazującym wpis prawa zastawu oraz ze wspomnianym tu notarjalnie uwierzytelnionym dokumentem zastawu.

[Jeżeli na realności danej w zastaw znajdują się budynki, należy dodać następujący ustęp: „Załączoną do cytowanego na wstępie pisma Pana polisę asekuracyjną przyjmuje się do wiadomości. W przyszłości winien Pan wykazać się w Izbie Skarbowej (Wydziale Skarbowym), najpóźniej w lutym każdego roku z uiszczenia rocznych rat asekuracyjnych"].

4) Pan . . . . zgadza się, aby obliczenie długu Pana uskutecznione przez Izbę Skarbową (Wydział Skarbowy) względnie Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego w Warszawie z tytułu udzielonego kredytu stanowiło dowód zupełny wierzytelności Skarbu Państwa i zrzeka się prawa podnoszenia przeciw temu obliczeniu jakichkolwiek zarzutów.

5) Promesa niniejsza gaśnie sama przez się z upływem czasu, na który opiewa przdłożone przez Pana zabezpieczenie, o ile termin jego ważności nie zostanie przed jego upływem przedłużony, oraz w razie niezastosowania się przez Pana do warunków niniejszej promesy.

6) O ile Pan z niniejszej promesy zamierza korzystać, winien Pan w terminie do dnia . . . . pod rygorem nieważności tej promesy przedłożyć Izbie Skarbowej (Wydziałowi Skarbowemu) na załączonym tu odpisie niniejszego pisma oświadczenie pisemne, że treść niniejszego pisma przyjmuje Pan do wiadomości i zgody oraz wykazać się dokonaniem przepisanych pismem niniejszem formalności i przedłożyć odnośne dokumenty.

. . . .

Podpis

WZÓR Nr. Vb. (Promesa)

(Dla b. zaboru rosyjskiego)

L. . . . . Data . . . . .

Do

P. . . . .

koncesjonarjusza hurtowni tytoniowej (sklepu tytoniowego)

w . . . .

Na prośbę Pana z dnia . . . . 19. . . i na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 września 1928 r. o przyznawaniu koncesjonowanym sprzedawcom wyrobów tytoniowych kredytu na pobór tych wyrobów oraz o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 20 czerwca 1927 r. o organizacji i zakresie działania izb skarbowych i podległych izbom urzędów skarbowych. (D. U. R. P. Nr. 90 poz. 790) oraz orzeczenia Ministerstwa Skarbu, Departamentu Obrotu Pieniężnego z dnia . . . . L . . udziela się Panu z dniem dzisiejszym bezprocentowego kredytu na pobór wyrobów tytoniowych z Państwowego Magazynu (Fabryki) Wyrobów Tytoniowych w . . . . . do wartości . . . złotych słownie . . . . . . złotych na warunkach określonych w okólniku Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dnia 31.X.1928 L: 23318.IV.28.

1) Z kredytu tego będzie Pan korzystał w ten sposób, że po pobraniu wyrobów tytoniowych na kredyt do pełnej wysokości wyżej wymienionej może Pan w miarę całkowitej lub częściowej spłaty przyznanego kredytu pobierać dalej na kredyt towar naj-

wyżej za kwotę, jaką Pan wpłacił na całkowitą lub częściową spłatę przyznanego kredytu.

Ponieważ kredyt ten przyznany jest tylko na pobór wyrobów tytoniowych, zobowiązuje się Pan pod rygorem wypowiedzenia kredytu każdego miesiąca pobrać wyrobów tytonionych przynajmniej za kwotę przyznanego kredytu oraz każdocześnie wykazać, że przyznany kredyt ma pokrycie w towarze, lub gotówce, albo też w wierzytelnościach u detalistów, jeśli hurtownia ze swej strony udziela kredytu detalistom.

2) Kredyt niniejszem Panu udzielony może być odwołany każdego czasu bez podania powodów. W wypadku usunięcia Pana wzgl. wypowiedzenia Panu koncesji zostaje temsamem cofnięty kredyt. W razie częściowego lub całkowitego odwołania kredytu zobowiązuje się Pan spłacić pokredytowaną kwotę w terminie wyznaczonym przez Izbę Skarbową (Wydział Skarbowy). Po bezskutecznym upływie tego terminu zaliczać się będzie odsetki zwłoki ustalone w wymienionem rozporządzeniu.

Z drugiej strony przysługuje Panu prawo umorzyć częściowo lub całkowicie udzielony kredyt w każdej chwili przez częściową lub całkowitą spłatę pokredytowanej kwoty.

3) Na zabezpieczenie przyznanego Panu niniejszem kredytu przyjmuje Skarb Państwa dołączony do powołanej na wstępie prośby Pańskiej list gwarancyjny . . . . . . (wymienić osobę gwarantującą) z daty . . . .

Skarb Państwa uprawniony jest każdego czasu ustalony przez Skarb Państwa dług ściągnąć po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do spłaty kredytu wprost od powyższej instytucji poręczającej bez sądowej interwencji i bez dalszego wzywania Pana.

(albo przy papierach wartościowych) Na zabezpieczenie przyznanego Panu niniejszem kredytu przyjmuje Skarb Państwa w zastaw dołączone do prosby Pańskiej papiery wartościowe (wymienić je) . . . . i wzywa Pana, aby Pan wystawił w przepisanej formie dokument zastawu (wzór Nr. III).

Skarb Państwa uprawniony jest każdego czasu ustalony przez Skarb Państwa dług po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do spłaty kredytu pokryć bez sądowej interwencji i bez dalszego wzywania Pana przez sprzedaż tych papierów wartościowych po każdoczesnym kursie *(albo przy hipotece)*. Na zabezpieczenie przyznanego Panu niniejszem kredytu przyjmuje Skarb Państwa na podstawie dokumentu oszacowania ofiarowaną cytowanem na wstępie pismem Pana na ewikcję hipoteczną realność . . . . (wymienić dokładnie). Izba Skarbowa wzywa Pana za zwrotem odnośnego wyciągu hipotecznego, aby Pan zeznał odpowiedni zapis ewikcji hipotecznej, który winien być sporządzony drogą aktu notarjalnego we właściwej księdze hipotecznej. W zapisie tym winno być zaznaczone, że ewikcję zapisuje się na zabezpieczenie udzielonego Panu przez Izbę Skarbową kredytu oraz na zabezpieczenie prawa Skarbu Państwa do żądania zapłaty wartości pokredytowanych wyrobów tytoniowych wraz z odsetkami zwłok, kosztami, nieuprzywilejowanymi procentami w kwocie, która winna być liczebnie oznaczona (20% wartości udzielonego kredytu) z tem, że ewikcja ulegnie wykreśleniu z wykazu hipotecznego na jednostronny wniosek zapisującego po złożeniu zaświadczenia Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego zezwalającego na to wykreślenie. Nadto winna być w zapisie tym umieszczona klauzula, iż korzystający z kredytu zgadza się, by księgi Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego wzgl. Państwowego Magazynu (Fabryki) Wyrobów Tytoniowych stanowiły we wzajemnych stosunkach zupełny dowód prawny wierzytelności Skarbu Państwa. Wreszcie w zapisie tym winien Pan upoważnić Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego do zamiany na jednostronny jej wniosek zapisanej ewikcji na czysty wpis sumy równej wartości zaprodukowanych dokumentów.

(Nb. Gdyby kaucja wpisana była przez osobę trzecią, winna Izba Skarbowa zażądać, aby w zapisie wyraźnie zaznaczono, że osoba ta niezależnie od odpowiedzialności hipotecznej przyjmuje na siebie osobistą odpowiedzialność solidarną z całego swego majątku).

Przy akcie należy zaprojektować do wykazu hipotecznego odnośnej nieruchomości treść według następującego wzoru:

„Suma . . . . w formie kaucji zapisana została na rzecz Skarbu Państwa, do rozporządzenia Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego w Warszawie, na pewność zapłaty ekwiwalentu wyrobów tytoniowych pokredytowanych . . . . (wymienić imię i nazwisko hurtownika) w Państwowym Magazynie (Fabryce) Wyrobów Tytoniowych wraz z odsetkami zwłoki i kosztami z tem, że do sumy powyższej odnoszą się rygory zapisane w dziale III „Wykazu hipotecznego".

Następnie winien Pan postarać się własnym kosztem o hipoteczny wpis powyższej ewikcji na rzecz Skarbu Państwa i przedłożyć Izbie Skarbowej (Wydziałowi Skarbowemu) uchwałę hipoteczną wraz z uzupełnionym wyciągiem z księgi gruntowej, wykazującym wpis ewikcji, oraz ze wspomnianym zapisem ewikcji.

[Jeżeli na realności danej w zastaw znajdują się budynki, należy dodać następujący ustęp: „Załączoną do cytowanego na wstępie pisma Pana polisę asekuracyjną przyjmuje się do wiadomości. W przyszłości winien Pan wykazywać się w Izbie Skarbowej (Wydziale Skarbowym) najpóźniej w lutym każdego roku z uiszczenia rocznych rat asekuracyjnych"].

4) Pan . . . . zgadza się, aby obliczenie długu Pana uskutecznione przez Izbę Skarbową, (Wydział Skarbowy), wgzl. Dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego w Warszawie z tytułu udzielonego kredytu stanowiło dowód zupełny wierzytelności Skarbu Państwa i zrzeka się prawa podnoszenie przeciw temu obliczeniu jakichkolwiek zarzutów.

5) Promesa niniejsza gaśnie sama przez się z upływem czasu, na który opiewa przedłużone przez Pana zabezpieczenie, o ile termin jego nie zostanie przed jego upływem przedłożony, oraz w razie niezastosowania się przez Pana do warunków niniejszej promesy.

6) O ile Pan z niniejszej promesy zamierza korzystać, winien Pan w terminie do dnia . . . . pod rygorem nieważności tej promesy przedłożyć Izbie Skarbowej, (Wydziałowi Skarbowemu) na załączonym tu odpisie niniejszego pisma oświadczenie pisemne, że treść niniejszego pisma przyjmuje Pan do wiadomości i zgody oraz wykazać się dokonaniem przepisanych pismem niniejszem formalności i przedłożyć odnośne dokumenty.

Podpis

WZÓR Nr. VI.

Eksp. I.

L: . . . Data . . . .

Do

Państwowego Magazynu (Fabryki) Wyrobów Tytoniowych

w . . . .

Na zasadzie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 29 września 1928 o przyznawaniu koncesjonowanym sprzedawcom wyrobów tytoniowych kredytu na pobór tych wyrobów oraz o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 20 czerwca 1927 o organizacji i zakresie działania Izb Skarbowych i podległych Izbom Urzędów Skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 90 poz. 790) oraz wobec wypełnienia warunków promesy z dnia . . . . . L. . . . . której odpis się załącza, Izba Skarbowa (Wydział Skarbowy) upoważnia Magazyn (Fabrykę) do udzielenia p. . . . . . koncesjonarjuszowi hurtowni tytoniowej (sklepu tytoniowego) w . . . . bezprocentowego kredytu na pobór wyrobów tytoniowych do wartości . . . . . . złotych, słownie . . . . złotych, na zasadach ustalonych okólnikiem Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego z dnia 31.X.1928 L: 23318.IV. 28.

O powyższem zawiadamia się równocześnie wymienionego koncesjonarjusza.

Podpis

Eksp. II

(na odpisie eksp. I bez załącznika)

Do

P. . . . .

Koncesjonarjusza hurtowni tytoniowej (sklepu tytoniowego)

w . . . .

Na pismo Pana z dnia . . . . . . (mowa jest o piśmie zawiadamiającem Izbę Skarbową (Wydział Skarbowy) o przyjęciu do wiadomości postanowień promesy, wzgl. o wykonaniu przepisanych formalności) udziela się do wiadomości.

Podpis

Eksp. III

(na odpisie eksp. I i załączników)

Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego

Wydziałowi IV-mu

w Warszawie

do wiadomości.

Podpis

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

LITEWSKI PRZEMYSŁ TYTONIOWY w r. 1924 — 1927

opracowano w wydz. II D. P. M. T.

W prowincjach b. cesarstwa rosyjskiego, kóre po rewolucji w r.1917 utworzyły samoistne jednostki państwowe albo weszły w skład istniejących już państw, wzgl. w skład powstających państw, opodatkowanie przemysłu tytoniowego pozostało w zasadzie takie same, jakie istniało w Rosji, z wyjątkiem Polski, która wprowadziła monopol w r. 1922 oraz Besarabji, która przystosowała się do systemu monopolowego rumuńskiego.

Natomiast Państwa bałtyckie, t. j. Litwa, Łotwa i Finlandja zochowały system rosyjski akcyzy, zmieniając tylko oczywiście stawki opłat.

System akcyzy rosyjskiej obejmował opłaty patentowe za koncesje udzielane wytwórniom w zależności od wielkości przedsiębiorstwa i ilości przerobionego surowca, oraz za koncesje na handel, tudzież opłaty od gotowych wyrobów, uiszczone przez wytwórcę w postaci t. zw. banderol na jednostce opakowania.

Osobną grupę tworzyły przedsiębiorstwa, przerabiające surowiec krajowy t. zw. „machorkę", bądź-to na tytoń krajany bądź też na inne wyroby, przyczem wyodrębnienie tych przedsiębiorstw uwidoczniało się zarówno w niższych opłatach patentowych, jak i w niższej banderoli.

Uprawa tytoniu była w zasadzie dozwolona, a tylko poddana pewnym przepisom z uwagi na opodatkowanie.

Poniżej podajemy dane dotyczące wytwórczości wyrobów tytoniowych na Litwie w latach 1924 — 27.

I. Wytwórczość.

Rok	1924	1925	1926	1927
Ilość wytwórni	13	12	11	12
Wytwórczość	729.240 kg.	773.066 kg.	874.787 kg.	915.600 kg.

W pierwszem ćwierćroczu 1928 wytworzono 204.400 kg. wyrobów; przypuszczalna więc produkcja w r. 1928 wynosić będzie około 900.000 kg.

Fabryki zatrudniały w roku 1927 ogółem około 1000 robotników, należą zatem do kategorji drobnych wytwórni.

Ośrodkami przemysłowemi są: Kowno — 8 fabryk, Kłajpeda — 3 fabryki, Kalwarja — 1 fabryka.

Wartość spożycia wynosiła w r. 1927 około 30.000.000 litów czyli obciążenie na głowę mieszkańca (+ — 2 milj.) wynosi 15 litów = 1½ dol. t. j. około 13.35 zł. p.

Przyjmując, że przemysł pracował tylko na zapotrzebowanie, t. j. nie wytwarzał na zapas (zjawisko powszechne w przemyśle tytoniowym prywatnym, uzasadnione trudnością magazynowania wyrobów), to spożycie wyrobów na głowę można przyjąć na niecałe ½ kg. na głowę mieszkańca; spożycie jest więc bardzo niskie, szczególnie w porównaniu z krajami zachodniemi (od 1½ — w górę) i dowodzi ubóstwa państwa i braku przemysłu.

Dochód państwa z opodatkowania spożycia tytoniu wynosił w r. 1927 — litów 12.000.000, czyli 6 litów na głowę.

II. Opłaty patentowe.

Opłaty patentowe dla wytwórni wynosiły:
Zasadnicza opłata — 1000 litów rocznie.
Dodatkowa opłata:
Za przerobioną ilość: od 1001 — 10.000 kg. po 10 litów za każdy tysiąc:
Za przerobioną ilość: od 10001 — 20.000 kg. po 15 litów za każdy tysiąc:
Za przerobioną ilość: od 20000 — 30.000 kg. po 20 litów za każdy tysiąc:
Za przerobioną ilość: powyżej 30.000 kg. po 30 litów za każdy tysiąc.
Patenty dla fabryk machorki:
Opłata zasadnicza 600 litów rocznie.
Opłata dodatkowa: 50% opłaty dodatkowej dla fabryk bez machorczarki.

Opłaty dla przesiębiorstw handlowych:
Od hurtowni wyrobów zagranicznych 1000 litów rocznie.
Od hurtowni wyrobów krajowych 500 litów rocznie.
Od sklepów sprzedaży detalicznej, zależnie od miejscowości, od 100 — 200 litów.

III. Wyroby.

Papierosy są pakowane po 10, 25 sztuk w pudełkach o typach dawniejszych prywatnych fabryk polskich: lepsze — w pudełkach wieczkowych, gorsze — w pudełkach szufladkowych. Pudełek kopertowych się nie spotyka.

Na każdem pudełku umieszczona jest cena sprzedaży za *pudełko* oraz waga materjału tytoniowego w 1000 sztuk wyrobu, a przy tytoniu krajanym — waga jednostki opakowania. Firma uwidoczniona jest na etykiecie drukiem, tudzież stampilją na banderoli. Banderole podzielone są na klasy i różnią się kolorami bez oznaczania wartości. Opakowanie — nieestetyczne, krzykliwe.

Napisy na etykietach i innych papierach fabrykacyjnych umieszczane są bądź tylko w języku litewskim, bądź też w litewskim i niemieckim (fabryki w Kłajpedzie) lub litewskim i rosyjskim (fabryki w innych okręgach).

Jakościowo wyroby należą do typu t. zw. wyrobów rosyjskich — nie osiągają jednak jakości renomowanych dawniejszych lepszych firm rosyjskich.

Bibułka filigranowa — niskogramowa, — żeberkowa na papierosach ustnikowych, verge na papierosach bezustnikowych.

Ceny wyrobów przedstawiają się przykładowo jak następuje:

Papieros wagi 0.64 g. o jakości odpowiadającej polskiemu Ergo 0,8 lita = 0,07 zł.

Papieros wagi 1 g. bezustnikowy, ze złotem zakończeniem, typu niemieckiego, o jakości gorszej od zwyczajnego „Egipskiego" kosztuje 0,1 lita = 0,09 zł.

Papieros wagi 0,58 g. o jakości „Grand Prix" kosztuje 0,7 lita = 0,05 zł.

Tytoń 50 g. gorszy jakościowo od „Średniego tureckiego" kosztuje 1 lit = 0,90 zł.

ŁOTEWSKI PRZEMYSŁ TYTONIOWY

Przemysł tytoniowy w Republice Łotewskiej rozwija się powoli, ale stale. Młoda Republika nie wprowadziła u siebie monopolu, istnieje tylko akcyza. której wpływy w ciągu ostatnich lat stopniowo wzrastają. Posiadamy dane statystyczne o dochodach z akcyzy w ciągu ub. trzech ostatnich lat. Wynosiły one w r. 1925 — 9.534.000 łatów, w 1926 — 10.783.000 łatów, w 1927 — 11.190.000 łatów, czyli w zł. polskich od 10½ milj. zł. w 1926 do 12½ milj. złotych w roku 1927. Czynnych jest w Republice Łotewskiej 12 fabryk tytoniu i papierosów. Tablice ogólnej ich wytwórczości podajemy poniżej:

Tytoń	1925	1926	1927
	w tysiącach kilogramów		
Gatunek I	9,9	7,3	7,1
„ II	143,6	141,1	135,9
„ III	335,8	359,6	355,5
Krajowy	15,1	22,6	29,8
Tabaka	18,8	18,8	22,3
Papierosy:	w miljonach sztuk		
Gatunek najwyższy	—	—	61,1
„ I	291,7	272,9	193,6
„ II	85,4	116,1	99,6
„ III	640,0	718,1	704,0
Kraiowe	0,6	3,4	4,4
Cygara I	2,4	2,2	1,9
„ II	—	—	0,6
Cygaretki	0,6	0,8	0,5
Cigarillos	0,3	0,4	0,3

Z tabliczek tych widzimy, że w ciągu ostatnich trzech lat zmniejsza się nieco wytwórczość wyższych gatunków tytoniu i wyższych gatunków papierosów. Natomiast wzrasta dosyć znacznie wytwórczość tytoniu gatunków niższych i papierosów krajowych, a także tabaki, chociaż należy dodać, że najwyższy gatunek papierosów nie wyrabianych wcale poprzednio w r. 1927 dał 61 zgórą miljonów sztuk. Równoważy to więc pewien spadek spożycia wyższych gatunków tytoniu, a także pierwszego i drugiego gatunku papierosów. Fabryki łotewskie pracują przeważnie na tytoniu wwożonym, wytwórczość tytoniu krajowego i papierosów z tytoniu krajowego, choć się zwiększa, stanowi jednak bardzo nieznaczny odsetek w całokształcie wytwórczości. Wwieziono liści tytoniowych w r 1925 1.190.000 klg. za 3.998.000 łatów, w r. 1926 waga wwozu zmniejszyła się do 1.163.966 klg., jednakże były to widocznie wyższe gatunki, gdyż suma wartości tego wwozu wzrosła w stosunku do roku poprzedniego do łatów 4.535.000, w r. 1927 obserwujemy ten sam objaw, spadek ilości wwozu do 1.124.000 klg., przy utrzymaniu wyższej sumy jego wartości — 4.352.000 łatów. Surowiec ten został wwieziony wyłącznie z państw bałkańskich, t. j. Jugosławji, Grecji i Bułgarji i w bardzo nieznacznej części z Z. S. S .R. Wpływy celne za wwieziony tytoń i gotowe wyroby tytoniowe wyniosły w r. 1926 około 3 i pół miljona łatów.

Dla zobrazowania stanu rynku tytoniowego podajemy poniżej tabelkę cen tytoniu i papierosów

Tytoń	ceny w łatach za 1 klg.
Gatunek I	—
„ II	20
„ III	10
Krajowy: gatunek I	—
„ II	8
„ III	7
Tabaka	8
Papierosy i cygaretki:	ceny w tysiącach szt.
Gatunek luksusowy	—
„ I	26
„ II	20
„ III	16
Krajowy	—
Cigarillos	—
Cygara I	—
„ II	90

UWAGA: Gdzie cena nie podana, oznacza to, że brak ustalonych cen, uzależnionych w tych wypadkach od sprzedawców.

SZWEDZKI PRZEMYSŁ TYTONIOWY.

Ustalenie stosunków. Wzrost dochodów Skarbu.

Ustanowiony od dłuższego czasu w Szwecji monopol tytoniowy, który stanowi usamodzielnione przedsiębiorstwo państwowe z udziałem akcjonarjuszów prywatnych, rozwija się stopniowo, zwiększając dochody skarbu. Rynek przemysłu tytoniowego w Szwecji się ustalił; ani popyt, ani podaż nie podlegają większym wahaniom. Dość wskazać cyfry spożycia tytoniu na osobę, aby zdać sobie sprawę z ustalenia się stosunków. Od 1856 do 1860 spożycie to wynosiło 0,7 kg. na osobę. Stopniowo wzrastając, doszło w latach od 1896 do 1900 do 1,4 kg. na osobę i na tym poziomie mniej więcej z małemi odchyleniami trzyma się aż do dni dzisiejszych. Oczywiście cyfra ogólna spożycia ze względu na wzrost ludności podniosła się w tym okresie z 2700 tonn w 1856 r. do 8220 w 1927 r. Cyfry te są tem bardziej wymowne, że np. spożycie cukru na osobę w tym samym czasie wzrosło przeszło dziewięciokrotnie z 4,1 kg, na 37,8 a ogólnie z 15400 tonn na 229849.

Monopol wytwarzał w latach 1916 — 1920 przeciętnie co rok po 195722 tysięcy sztuk cygar, 1.166.488 tysięcy papierosów, 11070 kwintali tytoniu i 63902 kwintali tabaki, na ogólną sumę 112715 tysięcy koron szwedzkich. W latach powojennych ta ogólna wytwórczość uległa niewielkim zmianom. Cyfry 1927 r. są następujące: wytworzono cygar — 184358 tysięcy, papierosów 1.238.380 tysięcy, tytoniu — 12039 kwintali, tabaki — 51336, na ogólną sumę 112593 tysięcy koron. Równie niewielkie wahania przedstawiają cyfry sprzedaży: wynosiły one w latach od 1916 do 1920 — cygar 229602 tysięcy, papierosów — 1180064 tysięcy, tytoniu 12623 kwintali, tabaki 63360 kwintali, na ogólną sumę 135081 tysięcy koron. Te same pozycje za rok 1927 są: 200584 tysięcy, 1,412.000 tysięcy, 12668 kwintali, 51319 kwintali, 129947 koron szwedzkich.

W 1916 do 1920 — wytwórczość monopolowa (własna i import) wynosiła — 110,256 tys. koron szwedzkich, a prywatna — 24.825 tys. kor. szw. W r. 1927 stosunek ten jest następujący: 113569 tys. kor. szw. i 16378 tys. kor. szw.

Uprawa tytoniu popierana przez monopol znajduje się w tym samym stanie równowagi: w 1916 — 1920 liczba hodowców wynosiła — 1737 ludzi, na 333 ha, ze zbiorem 7138 kwintali, a w 1927 r. — 1776 hodowców na 305 ha ze zbiorem 5586 kw.

A oto cyfry dochodu monopolu tytoniowego za ostatnie dziesięciolecie:

Lata	Podatek	Dywidenda dla akcjonarjuszy	Prawa udziału	Ogółem:
1916-1920	30.403.570	5.198.000	6.719.977	42.321.547
1921-1925	45.312.435	10.934.000	4.351.748	59.698.183
1923	42.515.109	11.600.900	6.062.259	60.277.378
1924	47.633.747	11.600.000	2.794.798	62.028.545
1925	51.432.922	8.999.000	41.994	60.464.416
1926	54.724.533	6.380.000	32.159	61.136.692
1927	59.786.935	3.770.000	35.430	63.592.365

Jak widzimy, dochód z monopolu tytoniowego stale wzrasta, a w ciągu 10 lat podniósł się o 20 miljon. kor. szw., t. j. około 50 milj. zł. polskich.

W r. 1926 było w Szwecji ogółem 10 fabryk. Zatrudniały one 170 osób w administracji, 2951 robotników, wytworzyły towaru na sprzedaż wartości 116.329 tysięcy koron. W cyfrach poszczególnych gatunków wytwórczość ta wynosi: 199.688 tysięcy sztuk cygar, 970 tonn papierosów, 5243 tonn tytoniu i 1223 tonny innych produktów tytoniowych.

Dla zorjentowania się w wielkości fabryk tytoniowych szwedzkich, podajemy dane o fabrykach według ilości zatrudnionych robotników: fabryk tytoniowych, zatrudniających od 11 do 50 ludzi było w 1925 r. 2 z 34 robotnikami, od 51 — 100 — 2 ze 138, od 101 do 200 — 4 z 539, od 201 do 500 — 1 z 249, od 501 do 1000 — 1 z 584, powyżej 1000 — 1 z 1485 robotnikami, ogółem 11 z 3029 robotnikami.

Wwożono dla przeróbki tytoniu w latach od 1916 — 1920 (przeciętnie) 53375 kwintali wartości 20798 tys. kor. szw., a w 1927 r. 60864 kwintali wartości — 22375 tys. kor.

Wywóz wyrobów tytoniowych w r. 1927 stanowił wartość ogółem 86 tys. kor. szw.

Z ogólnoświatowej wytwórczości wyrobów tytoniowych, w r. 1926 wynoszącej 1350 tysięcy tonn, Szwecja wytwarza 0,8 tys. tonn.

ZAPISKI KRAJOWE.

ROZWÓJ UPRAWY TYTONIU W POLSCE.

Dane zgromadzone przez wydział IX D. P. M. T.

Rok	Ilość plantatorów	Obszar w ha	Zbiór w kg.	Wydajność z 1 ha w kg.	Średnia wielkość jednej plant. w m.²
1924	24,107	679	630,946	928	282
1925	22,385	861	859.386	997	385
1926	33,460	1,555	2,330,424	1,498	464
1927	49,346	2,889	4,800,161	1,661	586
1928	48,964	3,864	powyżej 6,300,000 wedle oszacowania	—	789

POLSKI MONOPOL TYTONIOWY NA TARGACH PÓŁNOCNYCH W WILNIE.

W I Targach Północnych w Wilnie, które się odbywały od 18.VIII do 9.IX r. b., uczestniczył również Polski Monopol Tytoniowy.

P. M. T. przedstawił na swem stoisku produkcję wyrobów ustnikowych papierosów Grand Prix, pakowanych po 20 sztuk w specjalne wystawowe opakowanie z widokiem Góry Zamkowej w Wilnie.

Wyrób papierosów odbywał się z mieszanki tytoniowej, przyrządzonej już uprzednio według normalnej procedury przez Państwową Fabrykę Wyrobów Tytoniowych w Wilnie. Do wyrobu i zapakowania papierosów użyto pięciu maszyn; wszystkie pochodziły z polskiej fabryki „Władysław Paschalski w Warszawie". Fakt, że wszystkie maszyny były pochodzenia polskiego budził ogólne zainteresowanie i zadowolenie publiczności.

Maszyny ustawione były na stoisku w porządku następującym: maszyna gilzowa, maszyna papierosowa (napychaczka), maszyna do klejenia pudełek, maszyna do sygnetowania i stemplowania pudełek.

1. Szybkobieżna maszyna gilzowa mod. S. M. G. ma 600 obrotów na minutę i produkuje 250.000 szt. gilz na dzień roboczy; wymaga do obsługi jednej robotnicy. Ze względu na szybki bieg tryby pędzące pracują w osobnych skrzynkach z oliwą. Maszyna może równocześnie drukować w dwóch kolorach. Maszyna pracowała bez zarzutu, a dzięki wielkiej wydajności i precyzyjności pracy wywoływała wielkie zainteresowanie zwiedzającej publiczności i skupiała największą liczbę widzów .

2. Maszyna papierosowa syst. Kurkiewicza mod. P. K. ma przy 230 obrotach na minutę wydajność dzienną 100.000 sztuk paierosów, a zatem w porównaniu z wydajnością innych maszyn pracujących na stoisku — względnie małą. Skutkiem tego pracowała ona codziennie bez przerwy pełną ilość godzin pokazowych.

System pracy tej maszyny jest zupełnie odrębny, odbiegający od systemów innych maszyn papierosowych zachodnio-europejsk., pracuje ona bowiem na zasadzie wtłaczania tytoniu przy pomocy stempla, bez używania jakichkolwiek taśm transportowych lub formatowych dla tytoniu.

3. Maszyna do klejenia pudełek klapkowych mod. Meta formuje z wycinków w stanie płaskim gotowe pudełka z wydajnością 42.000 sztuk pudełek w dniu roboczym przy 80 — 100 obrotach na minutę. Maszyna ta pracuje bardzo sprawnie, efekt jej pracy jest nadzwyczajny, bo zatrudniając zaledwie dwie robotnice, zastępuje w pracy ręcznej 14 robotnic. Słabą stroną tej maszyny, jak i innych maszyn tego typu wyrobu zagranicznego, jest trudność w dobraniu odpowiedniego kleju, gdyż małe różnice w jego gęstości powodują przerwy w pracy maszyny. Odznacza się ona jednak niezwykłą prostotą budowy i zajmuje bardzo mało miejsca, bo zaledwie około 1,0 × 0,6 m., gdy maszyny innych systemów, używane w P. M. T., są znacznie większe. Aby działalność tej maszyny jeszcze bardziej usprawnić, dorobiono w fabryce wileńskiej do niej stolik w kształcie korytka, na którym pudełka świeżo sklejone posuwały się w kierunku pakowaczki papierosów, przyczem długość tegoż obliczona była tak, by pudełko przed zapakowaniem odbyło drogę w ciągu 3 minut, koniecznych dla zaschnięcia kleju. W ten sposób zaoszczędzono pracę jednej robotnicy, któraby była zajęta donoszeniem pudełek do pakowaczki.

4. Maszyna do pakowania papierosów w pudełka spełnia swe zadanie przez cały czas czynności swej bez dotknięcia się ręki ludzkiej do papierosa, a zatem już ze względu na higjenę pracy zasługuje na pełne uznanie. Pozatem pracuje bardzo wydajnie, bo produkcja jej dzienna przy 90 obrotach na minutę wynosi 600.000 sztuk papierosów czyli 30.000 szt. opakowań przy obsłudze trzech robotnic. Maszyna ta budziła wielkie zainteresowanie wśród publiczności, sama bowiem sygnalizuje o mylnem zapakowaniu (np. 19 szt. zamiast 20) i takie opakowanie usuwa. Również, gdy liczba wolnych opakowań w maszynie zmniejszy się do ośmiu, maszyna wzywa samoczynnym sygnałem robotnicę do uzupełnienia zapasu wolnych opakowań.

5. Maszyna do zamykania pełnych pudełek sygnetką i stemplowania mod. N. A. K. wydajność około 25.000 sztuk pudełek w ciągu dnia roboczego przy 80 obrotach na minutę.

Cała produkcja na stoisku wynosiła 1.500.000 szt. pap.

Słabą stroną pokazu, nie dającą się jednak w żaden sposób usunąć, była różna wydajność poszczególnych maszyn, skutkiem czego napychaczka zatrzymywała ciągłość pracy innych maszyn, do zapakowania bowiem i osygnetowania owocu jej całodziennej pracy wystarczało uruchomienie pozostałych maszyn na dwie godziny.

Oprócz pokazu fabrykacyjnego zorganizowano kiosk sprzedaży, zaopatrzony we wszystkie wyroby P. M. T. i w wyroby zagraniczne przez Monopol prowadzone; również sprzedawano na miejscu papierosy Grand Prix świeżo wyprodukowane. Te cieszyły się też największym popytem, bo gdy cała sprzedaż w kiosku wyrażała się liczbą 21.790 zł. 28 gr., papierosów wystawowych Grand Prix sprzedano 380.000 tysięcy sztuk, t. j. za 19.000 zł. (87% całej sprzedaży).

Na ścianach rozwieszono gablotki z liśćmi tytoniowemi, wyprodukowanemi w kraju i wykresy, ilustrujące działalność i rozwój P. M. T. od początku jego istnienia. Znalazły w nich wyraz: rekordowy wzrost dochodów Skarbu Państwa z P. M. T., produkcja z rozdziałem na poszczególne fabryki, terytorjalny rozkład spożycia tytoniu w całem Państwie, wielki rozwój uprawy tytoniu w Polsce, opieka socjalna nad robotnikiem i jego rodziną w P.M.T. w woj. wileńskiem. Również umieszczono na stoisku dwie oszklone szafki z wszystkiemi wyrobami P. M. T. i kilkanaście wazonów z roślinami tytoniowemi.

(J. D.)

ZAPISKI ZAGRANICZNE.

PRZESTRZEŃ ODDANA POD UPRAWĘ TYTONIU W BUŁGARJI, STANACH ZJEDNOCZONYCH i JAPONJI.

Bułgarja:

Przestrzeń gruntu zasadzona tytoniem w r. b. wynosiła 26.600 ha i jest większą o 1,4% od powierzchni zeszłorocznej, natomiast niższą o 42,4% od przeciętnej za lata 1922 — 26.

Stany Zjednoczone:

Obszar gruntu zasadzonego tytoniem w 1928 r. wynosił 751.300 ha. Jest on o 15,3% wyższy niż w r. ubiegłym (651.600 ha oraz o 6,8% od przeciętnej za 1922 — 26 (703.500 ha).

Japonja.

Powierzchnia gruntu zasadzona tytoniem wynosiła w 1928 r. — 36.000 ha. wobec 37.000 ha. w 1927 i 38.000 ha. przeciętnie w pięcioleciu 1922 — 26.

Wynosi ona zatem w 1928 r. — 96.8% powierzchni zasadzonej tytoniem w 1927 oraz 94.0% przeciętnej powierzchni w latach 1922 — 28.

(Ed. O. pg. Biuletynu statystycznego Międzynarodowego Instytutu Rolnictwa w Rzymie).

WYTWÓRCZOŚĆ TYTONIU W GRECJI.

Tytoń w Grecji uważa się za jedną z głównych roślin rolniczych.

Przestrzeń zasiana tytoniem wynosiła:

w r. 1926 — 615.792 stremma *),
w r. 1927 — 838.130 stremma,
zbiór w r. 1926 — 55.820.000 kg.
zbiór w r. 1927 — 61.880.000 kg.

Aczkolwiek zbiór zwiększył się ogólnie o przeszło 6.000.000 kg., jednakże wydajność z jednostki przestrzeni jest znacznie niższa. Spadek ten tłomaczy się dłuższą posuchą latem roku ubiegłego oraz ogromnemi szkodami, jakie wyrządziła szarańcza w niektórych okręgach uprawy, a szczególnie w Tessalji. Przeciętna cena 1 kg. wynosiła w r. 1926 50 drachm, a w r. 1927 65 drachm (1 złoty 8,7 drachmy). Zbiór w r. 1928 przewiduje się niższy o 10 — 20% od zeszłorocznego wskutek długotrwałej letniej posuchy, która mocno wpłynęła na wydajność z jednostki przestrzeni. Szczególnie dotknęła posucha okręgi Cavalli, Dramy, Xanti i Aleksandropolu. W rejonie Xanti zbiór z jednostki przestrzeni jest tak mały, że rząd będzie musiał przyjść z pomocą wytwórcom tytoniu.

Poniższa tablica ilustruje nam przestrzeń zasadzoną tytoniem w Mecedonji Wschodniej i Tracji Wschodniej oraz zbiór zeszłoroczny w porównaniu do przewidywań tegorocznych.

Okręg	Stremma		Przypuszczalny zbiór w 1928 r. w kg.	Zbiór 1927 r. w kg.
	1928	1927		
Macedonja Wschodn.	283.313	226.044	14.615.000	17.605.726
Tracja Wschodn.	118.646	102.241	3.725.000	5.505.317,5
Razem	401.959	335.295	18.340.000	23.111.043,5

(Ed. O. pg. Tabac. d'Orient).

*) Stremma = 10 arów.

NOWE SPOSOBY FERMENTACJI TYTONIU NA KAUKAZIE.

W okręgu erywańskim Armenji sowieckiej, zakupiono w r. ub. 5090 pudów (około 81.000 kg.) tytoniu wartości 75.000 r. (około 96.000 fl. h.), który przewieziono dla fermentacji do specjalnie urządzonych budynków wiejskich. Jakość tytoniu przez zastosowanie powyższego sposobu znacznie się podniosła. Po szczęśliwie udanem doswiadczeniu zbudowano identyczne budynki w innych okręgach Armenji sowieckiej do fermentacji tytoniu. W roku bieżącym Armenja sowiecka, celem podniesienia jakości tytoniu, użyła nasion tytoniowych o wysokiej kulturze tytoniowej sprowadzonych z Azji środkowej. W okręgu Gruzji Wschodniej Signaj produkcja tytoniu w 1927 r. wynosiła zaledwie połowę produkcji roku ubiegłego, natomiast pod względem jakości osiągnięto nadzwyczajny postęp. Podczas ostatniego kongresu w Tyflisie, przewodniczący Zakgostogu Lakes-Bey mówił o nowym sposobie fermentacji, który przez utrzymywanie w miejscach fermentacji tytoniu stałej odpowiedniej temperatury okres fermentu sprowadza jakoby do dwóch tygodni.

(Ed. O. pg. Tabac. d'Orient).



WYDAWCA: DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO.
REDAKTOR: CZESŁAW ROKICKI.
TŁOCZONO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ, MIODOWA 22. — — — — — — — — Nr. 44347. 400.

SZWEDZKI PRZEMYSŁ TYTONIOWY.

Ustalenie stosunków. Wzrost dochodów Skarbu.

Ustanowiony od dłuższego czasu w Szwecji monopol tytoniowy, który stanowi usamodzielnione przedsiębiorstwo państwowe z udziałem akcjonarjuszów prywatnych, rozwija się stopniowo, zwiększając dochody skarbu. Rynek przemysłu tytoniowego w Szwecji się ustalił; ani popyt, ani podaż nie podlegają większym wahaniom. Dość wskazać cyfry spożycia tytoniu na osobę, aby zdać sobie sprawę z ustalenia się stosunków. Od 1856 do 1860 spożycie to wynosiło 0,7 kg. na osobę. Stopniowo wzrastając, doszło w latach od 1896 do 1900 do 1,4 kg. na osobę i na tym poziomie mniej więcej z małemi odchyleniami trzyma się aż do dni dzisiejszych. Oczywiście cyfra ogólna spożycia ze względu na wzrost ludności podniosła się w tym okresie z 2700 tonn w 1856 r. do 8220 w 1927 r. Cyfry te są tem bardziej wymowne, że np. spożycie cukru na osobę w tym samym czasie wzrosło przeszło dziewięciokrotnie z 4,1 kg, na 37,8 a ogólnie z 15400 tonn na 229849.

Monopol wytwarzał w latach 1916 — 1920 przeciętnie co rok po 195722 tysięcy sztuk cygar, 1.166.488 tysięcy papierosów, 11070 kwintali tytoniu i 63902 kwintali tabaki, na ogólną sumę 112715 tysięcy koron szwedzkich. W latach powojennych ta ogólna wytwórczość uległa niewielkim zmianom. Cyfry 1927 r. są następujące: wytworzono cygar — 184358 tysięcy, papierosów 1.238.380 tysięcy, tytoniu — 12039 kwintali, tabaki — 51336, na ogólną sumę 112593 tysięcy koron. Równie niewielkie wahania przedstawiają cyfry sprzedaży: wynosiły one w latach od 1916 do 1920 — cygar 229602 tysięcy, papierosów — 1180064 tysięcy, tytoniu 12623 kwintali, tabaki 63360 kwintali, na ogólną sumę 135081 tysięcy koron. Te same pozycje za rok 1927 są: 200584 tysięcy, 1,412.000 tysięcy, 12668 kwintali, 51319 kwintali, 129947 koron szwedzkich.

W 1916 do 1920 — wytwórczość monopolowa (własna i import) wynosiła — 110,256 tys. koron szwedzkich, a prywatna — 24.825 tys. kor. szw. W r. 1927 stosunek ten jest następujący: 113569 tys. kor. szw. i 16378 tys. kor. szw.

Uprawa tytoniu popierana przez monopol znajduje się w tym samym stanie równowagi: w 1916 — 1920 liczba hodowców wynosiła — 1737 ludzi, na 333 ha, ze zbiorem 7138 kwintali, a w 1927 r. — 1776 hodowców na 305 ha ze zbiorem 5586 kw.

A oto cyfry dochodu monopolu tytoniowego za ostatnie dziesięciolecie:

Lata	Podatek	Dywidenda dla akcjonarjuszy	Prawa udziału	Ogółem:
1916-1920	30.403.570	5.198.000	6.719.977	42.321.547
1921-1925	45.312.435	10.934.000	4.351.748	59.698.183
1923	42.515.109	11.600.900	6.062.259	60.277.378
1924	47.633.747	11.600.000	2.794.798	62.028.545
1925	51.432.922	8.999.000	41.994	60.464.416
1926	54.724.533	6.380.000	32.159	61.136.692
1927	59.786.935	3.770.000	35.430	63.592.365

Jak widzimy, dochód z monopolu tytoniowego stale wzrasta, a w ciągu 10 lat podniósł się o 20 miljon. kor. szw., t. j. około 50 milj. zł. polskich.

W r. 1926 było w Szwecji ogółem 10 fabryk. Zatrudniały one 170 osób w administracji, 2951 robotników, wytworzyły towaru na sprzedaż wartości 116.329 tysięcy koron. W cyfrach poszczególnych gatunków wytwórczość ta wynosi: 199.688 tysięcy sztuk cygar, 970 tonn papierosów, 5243 tonn tytoniu i 1223 tonny innych produktów tytoniowych.

Dla zorjentowania się w wielkości fabryk tytoniowych szwedzkich, podajemy dane o fabrykach według ilości zatrudnionych robotników: fabryk tytoniowych, zatrudniających od 11 do 50 ludzi było w 1925 r. 2 z 34 robotnikami, od 51 — 100 — 2 ze 138, od 101 do 200 — 4 z 539, od 201 do 500 — 1 z 249, od 501 do 1000 — 1 z 584, powyżej 1000 — 1 z 1485 robotnikami, ogółem 11 z 3029 robotnikami.

Wwożono dla przeróbki tytoniu w latach od 1916 — 1920 (przeciętnie) 53375 kwintali wartości 20798 tys. kor. szw., a w 1927 r. 60864 kwintali wartości — 22375 tys. kor.

Wywóz wyrobów tytoniowych w r. 1927 stanowił wartość ogółem 86 tys. kor. szw.

Z ogólnoświatowej wytwórczości wyrobów tytoniowych, w r. 1926 wynoszącej 1350 tysięcy tonn, Szwecja wytwarza 0,8 tys. tonn.

ZAPISKI KRAJOWE.

ROZWÓJ UPRAWY TYTONIU W POLSCE.

Dane zgromadzone przez wydział IX D. P. M. T.

Rok	Ilość plantatorów	Obszar w ha	Zbiór w kg.	Wydajność z 1 ha w kg.	Średnia wielkość jednej plant. w m.²
1924	24,107	679	630,946	928	282
1925	22,385	861	859.386	997	385
1926	33,460	1,555	2,330,424	1,498	464
1927	49,346	2,889	4,800,161	1,661	586
1928	48,964	3,864	powyżej 6,300,000 wedle oszacowania	—	789

POLSKI MONOPOL TYTONIOWY NA TARGACH PÓŁNOCNYCH W WILNIE.

W I Targach Północnych w Wilnie, które się odbywały od 18.VIII do 9.IX r. b., uczestniczył również Polski Monopol Tytoniowy.

P. M. T. przedstawił na swem stoisku produkcję wyrobów ustnikowych papierosów Grand Prix, pakowanych po 20 sztuk w specjalne wystawowe opakowanie z widokiem Góry Zamkowej w Wilnie.

Wyrób papierosów odbywał się z mieszanki tytoniowej, przyrządzonej już uprzednio według normalnej procedury przez Państwową Fabrykę Wyrobów Tytoniowych w Wilnie. Do wyrobu i zapakowania papierosów użyto pięciu maszyn; wszystkie pochodziły z polskiej fabryki „Władysław Paschalski w Warszawie". Fakt, że wszystkie maszyny były pochodzenia polskiego budził ogólne zainteresowanie i zadowolenie publiczności.

Maszyny ustawione były na stoisku w porządku następującym: maszyna gilzowa, maszyna papierosowa (napychaczka), maszyna do klejenia pudełek, maszyna do sygnetowania i stemplowania pudełek.

1. Szybkobieżna maszyna gilzowa mod. S. M. G. ma 600 obrotów na minutę i produkuje 250.000 szt. gilz na dzień roboczy; wymaga do obsługi jednej robotnicy. Ze względu na szybki bieg tryby pędzące pracują w osobnych skrzynkach z oliwą. Maszyna może równocześnie drukować w dwóch kolorach. Maszyna pracowała bez zarzutu, a dzięki wielkiej wydajności i precyzyjności pracy wywoływała wielkie zainteresowanie zwiedzającej publiczności i skupiała największą liczbę widzów.

2. Maszyna papierosowa syst. Kurkiewicza mod. P. K. ma przy 230 obrotach na minutę wydajność dzienną 100.000 sztuk paierosów, a zatem w porównaniu z wydajnością innych maszyn pracujących na stoisku — względnie małą. Skutkiem tego pracowała ona codziennie bez przerwy pełną ilość godzin pokazowych.

System pracy tej maszyny jest zupełnie odrębny, odbiegający od systemów innych maszyn papierosowych zachodnio-europejsk., pracuje ona bowiem na zasadzie wtłaczania tytoniu przy pomocy stempla, bez używania jakichkolwiek taśm transportowych lub formatowych dla tytoniu.

3. Maszyna do klejenia pudełek klapkowych mod. Meta formuje z wycinków w stanie płaskim gotowe pudełka z wydajnością 42.000 sztuk pudełek w dniu roboczym przy 80 — 100 obrotach na minutę. Maszyna ta pracuje bardzo sprawnie, efekt jej pracy jest nadzwyczajny, bo zatrudniając zaledwie dwie robotnice, zastępuje w pracy ręcznej 14 robotnic. Słabą stroną tej maszyny, jak i innych maszyn tego typu wyrobu zagranicznego, jest trudność w dobraniu odpowiedniego kleju, gdyż małe różnice w jego gęstości powodują przerwy w pracy maszyny. Odznacza się ona jednak niezwykłą prostotą budowy i zajmuje bardzo mało miejsca, bo zaledwie około 1,0 × 0,6 m., gdy maszyny innych systemów, używane w P. M. T., są znacznie większe. Aby działalność tej maszyny jeszcze bardziej usprawnić, dorobiono w fabryce wileńskiej do niej stolik w kształcie korytka, na którym pudełka świeżo sklejone posuwały się w kierunku pakowaczki papierosów, przyczem długość tegoż obliczona była tak, by pudełko przed zapakowaniem odbyło drogę w ciągu 3 minut, koniecznych dla zaschnięcia kleju. W ten sposób zaoszczędzono pracę jednej robotnicy, którąby była zajęta donoszeniem pudełek do pakowaczki.

4. Maszyna do pakowania papierosów w pudełka spełnia swe zadanie przez cały czas czynności swej bez dotknięcia się ręki ludzkiej do papierosa, a zatem już ze względu na higjenę pracy zasługuje na pełne uznanie. Pozatem pracuje bardzo wydajnie, bo produkcja jej dzienna przy 90 obrotach na minutę wynosi 600.000 sztuk papierosów czyli 30.000 szt. opakowań przy obsłudze trzech robotnic. Maszyna ta budziła wielkie zainteresowanie wśród publiczności, sama bowiem sygnalizuje o mylnem zapakowaniu (np. 19 szt. zamiast 20) i takie opakowanie usuwa. Również, gdy liczba wolnych opakowań w maszynie zmniejszy się do ośmiu, maszyna wzywa samoczynnym sygnałem robotnicę do uzupełnienia zapasu wolnych opakowań.

5. Maszyna do zamykania pełnych pudełek sygnetką i stemplowania mod. N. A. K. wydajność około 25.000 sztuk pudełek w ciągu dnia roboczego przy 80 obrotach na minutę.

Cała produkcja na stoisku wynosiła 1.500.000 szt. pap.

Słabą stroną pokazu, nie dającą się jednak w żaden sposób usunąć, była różna wydajność poszczególnych maszyn, skutkiem czego napychaczka zatrzymywała ciągłość pracy innych maszyn, do zapakowania bowiem i osygnetowania owocu jej całodziennej pracy wystarczało uruchomienie pozostałych maszyn na dwie godziny.

Oprócz pokazu fabrykacyjnego zorganizowano kiosk sprzedaży, zaopatrzony we wszystkie wyroby P. M. T. i w wyroby zagraniczne przez Monopol prowadzone; również sprzedawano na miejscu papierosy Grand Prix świeżo wyprodukowane. Te cieszyły się też największym popytem, bo gdy cała sprzedaż w kiosku wyrażała się liczbą 21.790 zł. 28 gr., papierosów wystawowych Grand Prix sprzedano 380.000 tysięcy sztuk, t. j. za 19.000 zł. (87% całej sprzedaży).

Na ścianach rozwieszono gablotki z liśćmi tytoniowemi, wyprodukowanemi w kraju i wykresy, ilustrujące działalność i rozwój P. M. T. od początku jego istnienia. Znalazły w nich wyraz: rekordowy wzrost dochodów Skarbu Państwa z P. M. T., produkcja z rozdziałem na poszczególne fabryki, terytorjalny rozkład spożycia tytoniu w całem Państwie, wielki rozwój uprawy tytoniu w Polsce, opieka socjalna nad robotnikiem i jego rodziną w P.M.T. w woj. wileńskiem. Również umieszczono na stoisku dwie oszklone szafki z wszystkiemi wyrobami P. M. T. i kilkanaście wazonów z roślinami tytoniowemi.

(J. D.)

ZAPISKI ZAGRANICZNE.

PRZESTRZEŃ ODDANA POD UPRAWĘ TYTONIU W BUŁGARJI, STANACH ZJEDNOCZONYCH I JAPONJI.

Bułgarja:

Przestrzeń gruntu zasadzona tytoniem w r. b. wynosiła 26.600 ha i jest większą o 1,4% od powierzchni zeszłorocznej, natomiast niższą o 42,4% od przeciętnej za lata 1922 — 26.

Stany Zjednoczone:

Obszar gruntu zasadzonego tytoniem w 1928 r. wynosił 751.300 ha. Jest on o 15,3% wyższy niż w r. ubiegłym (651.600 ha oraz o 6,8% od przeciętnej za 1922 — 26 (703.500 ha).

Japonja.

Powierzchnia gruntu zasadzona tytoniem wynosiła w 1928 r. — 36.000 ha. wobec 37.000 ha. w 1927 i 38.000 ha. przeciętnie w piecioleciu 1922 — 26.

Wynosi ona zatem w 1928 r. — 96.8% powierzchni zasadzonej tytoniem w 1927 oraz 94.0% przeciętnej powierzchni w latach 1922 — 28.

(Ed. O. pg. Biuletynu statystycznego Międzynarodowego Instytutu Rolnictwa w Rzymie).

WYTWÓRCZOŚĆ TYTONIU W GRECJI.

Tytoń w Grecji uważa się za jedną z głównych roślin rolniczych.

Przestrzeń zasiana tytoniem wynosiła:

w r. 1926 — 615.792 stremma*),
w r. 1927 — 838.130 stremma,
zbiór w r. 1926 — 55.820.000 kg.
zbiór w r. 1927 — 61.880.000 kg.

Aczkolwiek zbiór zwiększył się ogólnie o przeszło 6.000.000 kg., jednakże wydajność z jednostki przestrzeni jest znacznie niższa. Spadek ten tłomaczy się dłuższą posuchą latem roku ubiegłego oraz ogromnemi szkodami, jakie wyrządziła szarańcza w niektórych okręgach uprawy, a szczególnie w Tessalji. Przeciętna cena 1 kg. wynosiła w r. 1926 50 drachm, a w r. 1927 65 drachm (1 złoty 8,7 drachmy). Zbiór w r. 1928 przewiduje się niższy o 10 — 20% od zeszłorocznego wskutek długotrwałej letniej posuchy, która mocno wpłynęła na wydajność z jednostki przestrzeni. Szczególnie dotknęła posucha okręgi Cavalli, Dramy, Xanti i Aleksandropolu. W rejonie Xanti zbiór z jednostki przestrzeni jest tak mały, że rząd będzie musiał przyjść z pomocą wytwórcom tytoniu.

Poniższa tablica ilustruje nam przestrzeń zasadzoną tytoniem w Mecedonji Wschodniej i Tracji Wschodniej oraz zbiór zeszłoroczny w porównaniu do przewidywań tegorocznych.

Okręg	Stremma 1928	Stremma 1927	Przypuszczalny zbiór w 1928 r. w kg.	Zbiór 1927 r. w kg.
Macedonja Wschodn.	283.313	226.044	14.615.000	17.605.726
Tracja Wschodn.	118.646	102.241	3.725.000	5.505.317,5
Razem	401.959	335.295	18.340.000	23.111.043,5

(Ed. O. pg. Tabac. d'Orient).

*) Stremma = 10 arów.

NOWE SPOSOBY FERMENTACJI TYTONIU NA KAUKAZIE.

W okręgu erywańskim Armenji sowieckiej, zakupiono w r. ub. 5090 pudów (około 81.000 kg.) tytoniu wartości 75.000 r. (około 96.000 fl. h.), który przewieziono dla fermentacji do specjalnie urządzonych budynków wiejskich. Jakość tytoniu przez zastosowanie powyższego sposobu znacznie się podniosła. Po szczęśliwie udanem doswiadczeniu zbudowano identyczne budynki w innych okręgach Armenji sowieckiej do fermentacji tytoniu. W roku bieżącym Armenja sowiecka, celem podniesienia jakości tytoniu, użyła nasion tytoniowych o wysokiej kulturze tytoniowej sprowadzonych z Azji środkowej. W okręgu Gruzji Wschodniej Signaj produkcja tytoniu w 1927 r. wynosiła zaledwie połowę produkcji roku ubiegłego, natomiast pod względem jakości osiągnięto nadzwyczajny postęp. Podczas ostatniego kongresu w Tyflisie, przewodniczący Zakgostogu Lakes-Bey mówił o nowym sposobie fermentacji, który przez utrzymywanie w miejscach fermentacji tytoniu stałej odpowiedniej temperatury okres fermentu sprowadza jakoby do dwóch tygodni.

(Ed. O. pg. Tabac. d'Orient).



WYDAWCA: DYREKCJA POLSKIEGO MONOPOLU TYTONIOWEGO.
REDAKTOR: CZESŁAW ROKICKI.

TŁOCZONO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ, MIODOWA 22. — — — — — — — — Nr. 44347. 400.